A jövő szakembereiért
Tárlatvezetés
Most egy éve :::
A siker híre külföldről érkezett

SZEGEDI
Egyetem

IX. évf. 14. szám A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA 1971. november 23.

Jogos igények vagy követelődzés?

Gondolatok a kongresszusi levél vitájáról

Egyetemünk alapszervezeteiben szeptember végén mindenhol megvitatták a KISZ Központi Bizottság kongresszusi levelét. A levél kibocsátás rendkívül helyes és jó kezdeményezés, még akkor is, ha tartalmilag és formailag több ellenvetésre adott alkalmat.

Kifogásolhatjuk a levél hangnemét, közvetlenebb megfogalmazás eredményesebb lehetett volna. Egy-egy kérdés túlságosan sok problémát foglal magában, így az alapszervezetekben sok helyen még egy kérdéskört sem tudtak kimerítően megvitatni. A viták összegezése egyetemi szinten megtörtént és egyértelműen bebizonyosodott, a levélben szereplő kérdések felkeltették a hallgatóság érdeklődését.

Nem célom a tapasztalatok teljességét ismertetni, csupán két olyan kérdés kapcsán szeretném elmondani a gondolataimat, melyek a múltban és meggyőződésem szerint a jövőben is sok-sok gondot, fejtörést okoznak majd.

Rendkívül nyugtalanító az az anyagias szemlélet, amely nemcsak egyetemi hallgatóink körében tapasztalható, hanem megnyilvánul a társadalom legkülönbözőbb rétegeiben is. Nagyon sok jogos anyagi jellegű kifogás hangzott el a viták során. A tankönyvek magas árától kezdve az NDSZ igazolvány felhasználásának korlátozott voltáig. Ezek indokolt kérdések, jogosságukhoz nem férhet kétség, csak az az elgondolkoztató, hogy sok helyen az ilyen jellegű problémák váltak egyeduralkodóvá, pedig a levél tartalmazott számos olyan kérdést, melynek megoldását nem mástól kell kérni, hanem nekünk kell megtalálni. *A különböző igények hangoztatásának párosulnia kellene azzal, hogy kiemeljük és megfogalmazzuk saját feladatainkat is.* Enélkül mindez az egyoldalú követelődzés látszatát kelti. Mindez elsősorban a jogok és kötelességek komplexumával kapcsolatos. Nincs olyan területe a társadalmi életnek, ahol ez a két fogalom ne alkotna szerves, elszakíthatatlan egységet. Miért lenne ez másként az egyetemen, vagy az ifjúsági szervezetben? Jogainkat az utóbbi néhány évben megnyugtatóan biztosították az egyetemi szabályzatok. Ezeket elsősorban alaposan meg kell ismernünk és élnünk kell velük. Ez egyaránt vonatkozik a különböző közösségekre és az egyénekre is. Alapvető kötelességeink is rögzítettek, csak ezek teljesítéséről lényegesen kevesebb szó esik. Tanulmányi munkánk megfelelő színvonalú végzése alapvető követelmény. Rendkívül helytelen az a széles körben elterjedt nézet, hogy az egyetemen a tanulás elsősorban magánügy. Akkor amikor valaki az állam pénzén, viszonylag kiegyensúlyozott körülmények között több százezer forintos költségért tanulhat az egyetemen, nem lehet magánügye, hogy mindezekért mit produkál. Jogos igénye a társadalomnak, hogy az egyetemi hallgatók már tanulmányaik során igyekezzenek tudásukat a társadalom, a közösség javára felhasználni. Ennek számtalan lehetősége van. A tudományos kérdésekkel való foglalkozástól a társadalmi közéleti munkába való bekapcsolódásig, vagy az önként vállalt nyári építőtábori munkáig. Mindezek felismerése és vállalása teheti megalapozottá jogaink gyakorlását, kéréseink, követeléseink teljesítését.

Az első kérdéskörrel szervesen összefügg az a probléma, hogy sok alapszervezetben formálisnak, nem kielégítőnek tartják a hallgatói képviselők munkáját a különböző egyetemi vezető testületekben. Ennek több oka van. Magyarázható azzal, hogy az egyik gyakorlat szerint a képviselők elég későn kapták meg a tanácsülés elé kerülő anyagokat, és így kevés idő állt rendelkezésükre, hogy nagyobb hallgatói csoportok véleményéről tájékozódjanak. Még ezt tekinthetjük a legkisebb akadálynak, ezen könnyen lehet változtatni, a tanácstagok ezentúl 8—10 nappal a tanácsülés előtt megkapják a tárgyalásra kerülő anyagokat, így lesz idő a széleskörű tájékozódásra, az alaposabb véleményformálásra. Fontosabb problémának tartom azt, hogy a hallgatók ismerik-e egyáltalán a képviselőiket és mennyire érdekli őket az általuk végzett munka? A hallgató tanácstagokat kari és egyetemi szinten elég nagy létszámú testület választja meg, a választáson résztvevők beszámolnak-e szűkebb közösségükben a választás eredményéről. Élnek-e az alapszervezetek a beszámoltatás jogával, vagy olyan formálisak választásaink, hogy a vezető képviselők által végzett munka már csak néhány embert érdekel? Érvényesül-e a közösség kontrollja a választás után? Nagyon sok olyan alapszervezetünk van, melynek egy vagy több tagja felsőbb KISZ-szervben dolgozik. Miért nem kérdezik meg tőlük taggyűlésen az alapszervezet egész tagsága előtt, mit dolgoztál eddig, hogyan végezted munkádat? Nem az jelenti elsősorban a demokratizmust, hogy meghatározott demokratikus szabályok alapján tartjuk a választásainkat (jelölőbizottság működtetése, titkos szavazás stb.), ezek lényeges garanciák, de az igazi tartalmi demokratizmus egyik legfontosabb eleme a közösség ellenőrző, értékelő munkája, melyet sokkal közvetlenebbül, bátrabban kellene érvényesíteni.

A kongresszusi levél vitájában természetesen sok más probléma is előkerült. Véleményem csupán az általam fontosnak tartott két kérdésről kívántam elmondani. Valószínű, hogy ezek a megállapítások újabb vitákra adhatnak alkalmat, de elsősorban azon kellene gondolkodnunk, hogy a mindennapi munkánkban hogyan érvényesíthetnénk mindezt.

Vastagh Pál
a JATE KISZ-bizottságának titkára

Kitüntetések

Dr. Kedvessy György egyetemi tanárt, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánját a Hazafias Népfront városi bizottságában végzett eredményes munkásságáért november 7-e alkalmából a Munkaérdemrend arany fokozata kormánykitüntetésben részesítették.

☆

Az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete Orvosegyetemi Tanácsának titkára *G. Szabó Erzsébet* eredményes szakszervezeti munkája elismeréseként a Munkaérdemrend bronz fokozata kitüntetést kapta.

☆

A Kiváló Újító kitüntetés bronz fokozatát kapta *dr. Minker Emil* egyetemi adjunktus, a Gyógyszertani Intézet dolgozója több, nagyértékű műszer konstrukció megvalósításáért, és *Kishalmi Zoltán*, a Biokémiai Intézet tanszéki technikusa másfél évtizedes kiemelkedően eredményes újítási munkájáért.

☆

Az Apáthy István Emlékérmet és a velejáró 1000 forintos jutalom díjat ebben az évben *dr. Kovács Annamária* végzett orvos (Anatómiai Intézet) *dr. Járdánházy Tamás* végzett orvos (Ideg- és Elmeklinika) és *Tóth Anikó* negyedéves gyógyszerészhallgató kapta.

Pártnapok

November 3-án szabad pártnapot tartottak a Tanárképző Főiskolán, amelyen *dr. Ágoston József*, a Csongrád megyei pártbizottság titkára időszerű gazdasági és nemzetközi kérdésekről tartott tájékoztatót.

☆

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen november 11-én rendeztek szabad pártnapot. Aktuális kül- és belpolitikai kérdések előadója *Szabó G. László*, a városi pártbizottság osztályvezetője volt.

Az Egyetemi Színpad — Kiváló Együttes

Hosszú évek áldozatos munkája kapott hivatalos elismerést november 8-án, amikor a budapesti Fészek klubban rendezett ünnepségen Egyetemi Színpadunk megkapta a Kiváló Együttes címet. A kitüntetést az együttes nevében *Paál István* művészeti vezető vette át. A Művelődésügyi Minisztérium és a Népművelési Intézet által adományozott díj két évig lesz az együttes birtokában. Reméljük és kívánjuk az együttesnek, hogy két év múlva jó munkájuk elismeréseképpen ismét rászolgáljanak erre az amatőr együttesek számára elérhető legmagasabb kitüntetésre.

Külföldre utaztak

Dr. Huszák István egyetemi tanár, a Kulturális Kapcsolatok Intézete kiküldetésében, a magyar—indiai kulturális és tudományos csereprogram keretében november végén két hónapra Indiába utazik, ahol részt vesz a Pán-, Ázsiai Neurológiai Kongresszuson (Bombay), valamint meglátogatja a delhi és a madrasi egyetemeket.

Dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanár, az Egészségügyi Világszervezet kiküldetésében november elején egy hónapra szaktanácsadóként Indiába utazott.

Tapasztalatcsere

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem pártvezetésének képviselői november 11-én a tudományegyetem pártbizottságának vendégei voltak. A két egyetem pártbizottságának képviselői hasznos tapasztalatcserét folytattak.

Angol szépkiejtési verseny

Megrendezték az első angol szépkiejtési versenyt a bölcsészkaron. Az érdeklődők mellett a versenyzők kis csoportja izgatottan várta a zsüri döntését.

A zsüri feladata nem volt könnyű, mert mindegyik résztvevő a legnagyobb alapossággal készült szabadon választott szövegének felolvasására, kisebb-nagyobb problémákat inkább csak a kötelező szöveg okozott. A zsüri határozata hosszas megbeszélés után a következő módon alakult: első helyezett *Pinczehelyi Klára* II. éves angol-orosz szakos hallgató, második lett *Hegybíró Edit* I. éves hallgató, a harmadik díjat pedig *Vácz Judit* II. éves angol-orosz szakos hallgatónak ítélték oda.

A verseny tréfás játékkal zárult. Egy rossz kiejtésben felolvasott szövegben kellett a hallgatóknak hibákat találni. A díjazás itt sem maradt el, a legtöbb hibásan ejtett szót *Csillag András* II. angol-történelem szakos hallgató jegyezte fel.

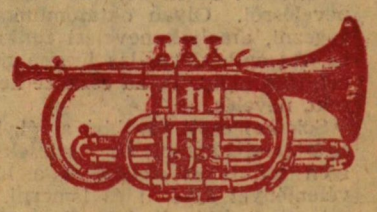

Nívódíjas tankönyv

A közelmúltban megjelent Állam- és Jogelméleti egyetemi tankönyv, melynek szerzője többek között *dr. Antalffy György* egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem Jogtudományi Karának dékánja — Nívó-díjban részesült.

Tudományos küldöttség

Dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikus vezetésével november elején magyar tudományos küldöttség indult Varsóba. A delegáció az első hosszúlejáratú magyar—lengyel tudományos együttműködési munkaterv aláírásáról tárgyalt.

Az igazságügy-miniszter látogatása

A Magyar Jogász Szövetség Csongrád megyei Szervezetének és a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának meghívására november 12-én tájékoztatót tartott *dr. Korom Mihály* igazságügyi miniszter, az államigazgatás fejlesztéséről, az állami munka pártirányításáról, valamint a Büntető Törvénykönyv módosításáról.

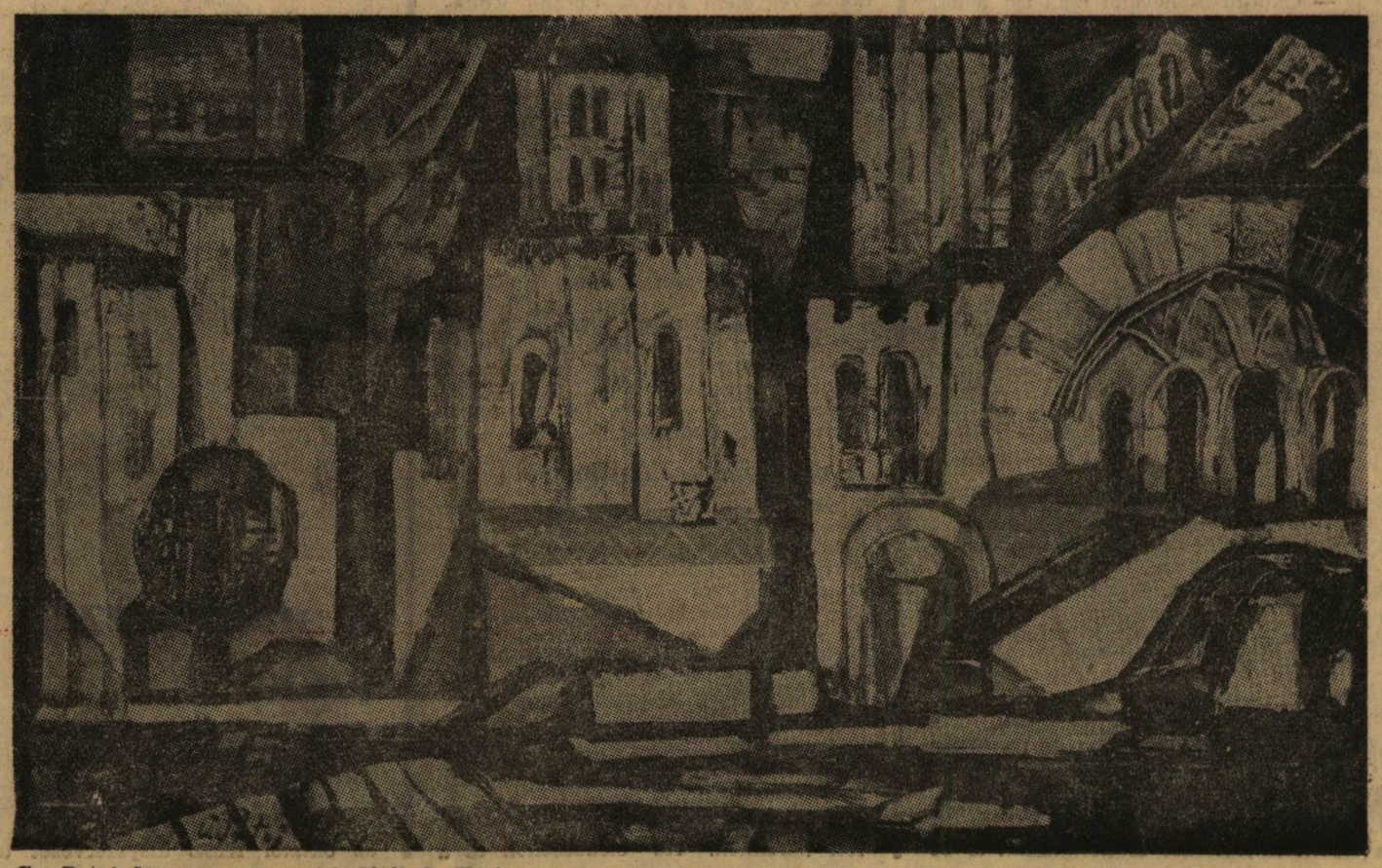

Cs. Pataj Mihály: Szabadtéri Játékok. Tárlatvezetés a 3. oldalon

A jövő szakembereiért

Az országos nevelési konferencia után

Hazai és külföldi felsőoktatási szakemberek gyűltek össze október utolsó napjaiban a Budapesti Műszaki Egyetemen, hogy a III. Országos Felsőoktatási Nevelési Konferencián a szakképzés folyamatában megvalósuló nevelőmunkát elemezzék, hogy megvitassák és elfogadják a korszerű szocialista szakemberképzés irányelveit. A háromnapos tanácskozás első és utolsó napján plenáris ülésekre került sor, míg a második munkanapon különböző szekció üléseken tárgyaltak — vitaindító referátumok, vélemény — és tapasztalatcsere alapján — a nevelőmunka specifikus kérdéseit. Intézményeink több képviselője részt vett a konferencián. A szekció ülések vitáiról, tanulságáról kérdeztük meg véleményüket.

Több önállóságot a hallgatóknak!

A tudományegyetemi szekcióban elhangzottakról *dr. Serfőző Lajos*, a JATE oktatási rektorhelyettese nyilatkozott.

Elmondta, hogy többek között sokat beszéltek a tanszéki kollektívák szerepéről az oktatás korszerűsítésében. Arról, hogy az intézeteken belül ebben a kérdésben is közös nevezőre kell jutni. Nem lehet külön beszélni tanításról és nevelésről. Olyan oktatómunkát kell végezni, amelyik nevelési funkciót tölt be. Az emberformálás legyen mindig a cél, még akkor is, ha eszköze nem a direkt nevelés.

Sok szó esett továbbá arról, hogy az oktatással kapcsolatos kérdésekben milyen fontos és szükséges a hallgatók véleményét kikérni és ismerni. Lényeges, az önálló alkotótevékenységre nevelést szorgalmazni. A régi és jól bevált formákat (diákkörök, szakdolgozat, kiscsoportos foglalkozás) szükséges új tartalommal megtölteni és felhasználni — akár egyénenként is — a hallgatók megismerésére, képességeiknek, tehetségüknek felismerésére, világnézetüknek alakítására. Ehhez a gondolathoz kapcsolódott a szekció egyik fontos kérdése, miszerint a tanítás folyamatában nemcsak az a lényeges, hogy az oktatók át tudják adni az anyagot, hanem arra is kell törekedni, hogy a hallgatók minél jobban, minél mélyebben el is tudják azt sajátítani. Ez volt egyébként a szekció kiemelt és legtöbbet vitatott pontja. Itt hangzottak el olyan vélemények is, melyek nagyobb hallgatói önállóságot hangsúlyoztak ezen a téren is. Vagyis — mint néhányan javasolták — már a képzés elején döntse el a hallgató, hogy mihez van kedve, tehetsége, mivel foglalkozna legszívesebben. A vita során kristályosodott ki az a vélemény is, hogy ez ilyen mértékben azért nem helytálló. Hiszen az egyetemekre kerülő 18 éves fiatal nem mindig tudhatja eldönteni, hogy mihez van képessége. Erre is nevelni kell. Úszni kell megtanítani a fiatalokat — ahogy egy találó hasonlattal próbálta megmagyarázni dr. Serfőző Lajos — az alapúszásra, hogy elemüknek érezzék a vizet. Aki azután az alapúszáson kívül más úszásnemet is el akar sajátítani, annak legyünk segítségére.

Elsikkad a hivatástudat?

— Sok hasznos megállapítás hangzott el, értékes tapasztalatcsere volt. — Summázta egy mondatban az orvosegyetemi szekció-ülés tanulságát *dr. Kulka Frigyes* egyetemi tanár, a SZOTE Nevelési Bizottságának elnöke. Majd kiemelte az ott elhangzottak közül a legfontosabbakat:

— Oktatni és nevelni csak azt lehet, akit ismernek. Ezért kell harcolni az elszemélytelenedett oktatás ellen, minden alkalmat meg kell találni, hogy oktatók és hallgatók ismerjék egymást. A tanszékeknek és évfolyamoknak legyen direkt kapcsolata, ne csak vizsgán találkozzanak az oktatók és hallgatók.

— A nevelési tevékenység fő súlya az elsőévesekkel való foglalkozásra essen. Meg kell például vizsgálni azt, hogy a felvétel körüli nagy álmok: a kötelességtudat, a hivatástudat miért sikkad el később?

Miért lazul a tanulási morál, miért csökkennek az ambíciók negyedéves korban? Tényleg az elhivatottság sikkad-e el, vagy valami befolyásolja ezt? Az oktatási rendszer megváltoztatásával, gyakorlatibbá tételével, a gyógyító munkában jobban érdekeltté téve a hallgatókat vajon nem lenne ez elkerülhető?

— A tudományág specializálódása ne érvényesítse hatását az alapszakmák oktatásában. Ha a hallgató már tanulmányai során nem az egész embert nézi — éppen a túlzott specializálódásnál fogva megnő egy-egy szerv jelentősége — akkor elvész az egész ember gyógyításának feladata.

— A klinikai tárgyak oktatásánál az orvosi hivatásra való nevelésnek nagy lehetősége van. Ezt jobban ki kell használni. Ott tanulgatják meg a medikusok az orvos—beteg, az orvos—nővér, az orvos—asszisztens kapcsolatának helyes értékelését. A klinikákon kívül az általános orvosképzésbe a rendelőintézeteket és kórházakat is be lehetne vonni. Ezek azok a helyek, ahol a speciális és súlyos betegek mellett találkozhatnak olyan mindennapi esetekkel, amelyekkel az egyetem elvégzése után sokkal gyakrabban kerülnek szembe.

— Törekedni kellene az integrált, vagy legalább koordinált oktatás megvalósítására. Vagyis a klinikai tárgyakat oktató tanszékek egy-egy szervrendszert közel azonos időben tárgyalhatnának. Előfordul továbbá, hogy különböző tanszékek egyes betegségek gyógyításáról különbözőképpen vélekednek. Jó lenne, éppen a koordinált oktatás érdekében, ilyen kérdésekben legalább megközelítőleg azonos véleményt kialakítani.

Nevelni — de felnőttként

Mielőtt a pedagógusképző szekció tapasztalatairól számolt volna be *Hegedűs András*, a főiskola főigazgatója, elmondta, hogy bár a nevelési konferencián ez alkalommal is olyan program volt, amely a pedagógusképző intézményeket évek óta foglalkoztatja, mégis lényeges és hasznos tanácskozás volt.

Ebben a szekcióban is a szaktudomány és a nevelés összefonódásának kérdése volt a leglényegesebb gondolat. Hozzátéve azt, hogy amikor a nevelés szükségességét hangsúlyozták, akkor nem a szaktudományi érdekek és értékek leszállítására gondoltak. Minden oktatónak egyúttal a nevelés szakemberévé is kell válnia. Mert nem igaz az a sokak által hangoztatott elképzelés, hogy felsőfokú intézményekbe kerülő hallgatókat már nem kell nevelni. Nem autonóm egyéniség egy 18 éves fiatal, őt is nevelni kell. Nevelni, de nem gyerekként, hanem felnőttként — ez a felsőfokú nevelés lényege.

A pedagógusképző intézményeknek ezen a területen van még egy pluszfeladata: a pedagógussá nevelés. Ehhez nyújt segítséget a főiskolákon már elkészített nevelési program, amelynek helyes értelmezéséről és alkalmazásáról szintén sok szó esett. A tévedések elkerülése végett a nevelési programmal nem receptet kívánnak adni — ezt nem is lehetne —, hanem a nevelés különböző területeinek sok lehetőségét kívánják tudatosítani az oktatók között. Módot kell adni a hallgatóknak, hogy megismerhessék ezt a programot, hogy ők is megtudják, milyenné akarják formálni őket.

Olyan kérdéseket tárgyalt a szekció, amely a szocialista tanár—diák-viszony kialakításához nyújtott segítséget.

*

A III. Országos Felsőoktatási és Nevelési Konferencia tapasztalatait — ahogy a megkérdezettek elmondták — intézményeink tanszékei, szakcsoportjai, oktató kollektívái feldolgozzák, irányelveit a sajátos helyi körülményeknek és szükségleteknek megfelelően hasznosítják.

S. N. E.

Nem arisztokraták, „csak" kiváló kollégisták

Egy csendes évforduló ürügyén

Régen is, napjainkban is, mintha egy kicsit misztifikálták volna — az egyszerű egyetemi polgár, az egyszerű kollégista számára valahogy homályos sejtésű titkokat takart „fogalom" volt az „Eötvös kollégista". A mindenkori hallgatók között éltek a Szegedi Tudományegyetem Eötvös Lóránd Kollégiumának tagjai — mégis, mintha egy kicsit feljebb éltek volna a többi hallgatóknál. Voltak, talán még most is vannak — akik „arisztokratáknak", „kivételezett elitnek" tartják őket. Igazuk lenne az így vélekedőknek? Hogyan is élnek, dolgoznak valójában az Eötvös kollégisták? Mit jelent a kollégium tagjának lenni? Vannak-e, s milyenek a másfél évtizede újjászervezett kollégium hagyományai?

Ezekre a kérdésekre kerestem választ a JATE Eötvös Lóránd Kollégiumában.

Tizenkét TTK-s, hat bölcsész és három jogász fiúval, a jelenlegi kollégistákkal, a régi és az új igazgatóval, *dr. Grassely Gyula* és *dr. Huhn Péter* professzorokkal idéztük fel a szegedi Eötvös hagyományokat.

A régi szakkollégium

1931-től indultunk — Huhn Péter egyetemi tanár visszaemlékezésével. Ekkor alapították ugyanis a szegedi Eötvös Lóránd Kollégiumot, az akkori Matematika és Természettudományi Kar tanárjelölt hallgatói számára, azzal a céllal, hogy neveltjei széles látókörű, elsőrendűen képzett középiskolai tanárok legyenek. Kik kerülhettek be? Csak azok, akik jeles tanulmányi eredménnyel rendelkeztek és a felvételi vizsgán is megfeleltek. A kollégium tagjai kötelesek voltak résztvenni a szaktantárgyakból tartott „házi" heti 2—3 órás speciális előadásokon és szemináriumokon; két idegen nyelvet kellett tanulniok. Az előadásokon és a szemináriumokon az akkori egyetemi oktatás hiányosságait pótolgatták, a kollégiumban hallottak például először a relativitás- és kvantum elméletről és más alapvető disciplinákról. Elsőrendű előadók, szemináriumvezetők, házi szakkönyvtár, műhely segített a régi Eötvös kollégistáknak — illetve egymást segítették. Két ágyas szobákban rendszerint egy alsóbbéves és egy felsőbbéves élt együtt, akik azonos szakon tanultak. Ez szakmai összeszövődöttséget jelentett, egymás állandó ambícionálását, a tapasztalatok intenzív átadásának olyan pozitív példáját eredményezte, amely követendő példa a jelen kollégistái számára is!

A kollégium kiváló szakmai felkészültségű végzett tagjainak többsége valamelyik egyetemi tanszékre vagy más tudományos intézetbe került, nem lett középiskolai tanár — így nem teljesíthette (illetve lényegében alaposan túlteljesítette) célkitűzéseit a régi Eötvös kollégium, amelyet 1945-ben felszámoltak, s csak

évtizedes pauza után

1956. őszén, dr. Grassely Gyula kezdeményezésére szervezték újjá. A régi alapszabály-tervezet szerint azzal a céllal, hogy „az egyetemi ifjúság soraiból a leginkább arra érdemeseknek, megfelelő szakmai vezetés biztosításával, az egyetemi képzésen túl fokozottabb lehetőségeket nyújtson tanulmányaikban való elmélyülésükhöz, az önálló tudományos gondolkodás, az egészséges kritikai szemlélet kibontakozásához...

A marxizmus-leninizmus elvi talaján szilárdan álló, a néphez hű, a szocializmusért önzetlenül dolgozni kész, jól képzett szakemberekké válhassanak..."

A rektorátus által kiírt pályázatnak és a felvételi vizsgák követelményeinek eleget téve az első évben az Állam- és Jogtudományi Karról 1 nő és 4 férfi hallgató, a Bölcsészettudományi Karról 1 nő és 5 férfi hallgató, a Természettudományi Karról 1 nő és 8 férfi hallgató került az Eötvös Lóránd Kollégiumba. Számukra a karok egyes oktatói óradíj nélkül tartottak az első években összesen 9, heti két-két órás szakkollégiumot és nyelvtanfolyamokat.

Az új Eötvös arculata

Egészséges közösségi szelleme arra ösztönözte és ösztönzi azóta is, immár hagyományként az itt lakókat, hogy igyekezzenek mind szakmai, mind az egyetemi közéleti munkában aktív magot képezni. — A mostani Eötvös kollégisták — mint azt a késő estébe hajló hosszú beszélgetésünk alatt bizonygatták —, tudják, hogy az említett célkitűzéseknek megfelelő létüket csak saját eredményeikkel, az egész közösség összefogásával tudják igazolni. Természetesen példaképek számukra az „új Eötvös" eddigi tizenötéves fennállása alatti időszakából a legkiválóbb volt kollégisták. Az általuk alapított hagyományok viszik előbbre a mostaniakat, akik maguk gondoskodnak utánpótlásról, mintegy beajánlva a kollégiumba maguk helyett az általuk legjobb képességűnek vélt alsóbb évfolyamosokat. A jó alapfelkészültségű, ambíciózus tagok egymást ösztönzik eredményeikkel. Mint a fiúk elmondták, nagyon egészségesen hat az, hogy ebben a kis közösségben együtt élnek, dolgoznak a három kar hallgatói. Úgynevezett „családi beszélgetéseik", sokszor éjszakába nyúló vitáik, mindenki számára hasznosak és éppen a szerintük méltatlanul rájuk fogott szakbarbárság ellenszerei. A tanulóban spontán elkezdődött beszélgetések eredménye az, hogy az itt élők állandóan betekintést nyerhetnek más szakos társaik tudományába, problémáiba, — ezáltal szélesebb látókörre, egészségesebb gondolkodásmódra tesznek szert. A saját elhatározásukból a tanszékeken és a diákkörökben végzett önálló tudományos többletmunka mindannyiukat állandóan ösztönzi még több vállalására. Erős érzelmi közösséget alakít ki a családias életmód — például a hagyományos kollektív főzések és nagy evések — bizonyos jó értelemben vett lokálpatrióták az itt élők.

Akik, mint kifejezésre juttatták óhajukban a beszélgetés vége felé: „elvárják a régi Eötvös kollégistáktól, hogy beleüssék az orrukat a maiak életébe" — legyenek végzés után is kíváncsiak az újabb generáció életére, munkájára, találkozzanak velük rendszeresen. Ahhoz, hogy ez a kívánság megvalósuljon, a mai kollégisták most megteszik a kezdeti lépést. Különösebben dobra nem vert jubileumi házi összejövetelre invitálják hamarosan az Eötvös Lóránd kollégium valamennyi eddigi tagját. A nem „arisztokrata, elit", de kiváló kollégisták csendes ünneplését lapunk — amelynek régebbi külső munkatársai között is számos Eötvös kollégista volt. — szeretettel köszönti.

SZ. M

Harmincezer tégla

Hetvenöt folyóméter, azaz 111 köbméter cementes habarcsba ágyazott 50 centiméter vastag falat bontottak ki 32 nap alatt. A TTK-sok 14 ezer, a bölcsészek 10 ezer, a jogászok 4 ezer, az oktatói KISZ alapszervezet tagjai 2 ezer téglát tisztogattak le. Feszítővasakkal és nagy kalapácsokkal vasbetonlépcsőket vertek szét. Sok-sok kubikos talicska törmeléket toltak ki a felszínre, hogy táguljon a pince.

— Többségükben igazán lelkesen és becsületesen végezték a munkát azok közül, akik eddig dolgoztak — vonta le érdeklődésemkor a következtetést a fent említettekkel kapcsolatban *Hajós János* bácsi, a JATE KISZ klubja építkezésének irányítója. Annál inkább dicséret illeti az ifjúságot, mert nagyon nehéz fizikai munkát végeztek. Külön elismerést érdemel közülük a bölcsészek *Laczkó Ágnes* vezette talicskás lánybrigádja, azok a jogászfiúk — *Lánczi Ferenc, Feltér László, Makári János, Makk Miklós, Kamarás György* és *Fábián Ferenc* — akik vasbetonlépcsőket bontottak. Derekasan helytállt a TTK-sok közül például *Bozóki Ferenc, Merényi Erzsébet*, a fiatal biológus és vegyészoktatók, valamint a velük többször dolgozó *dr. Szilágyi Károly*. Köszönet illeti azt a 21 vietnámi hallgatót is, akik önként ajánlkoztak és november 6-án sokat dolgoztak itt.

Summa-summárum, János bácsi, illetve a KISZ bizottság klubépítési felelőse *Dóbé Sanyi* igen elégedettek az eddig végzett társadalmi munkákkal. A nehezén túl vannak, ha a padlózatot nem kell felbontani, akkor már nem lesz lényegében nehéz fizikai munkája az önkéntes építkezőknek, s mintegy két és félhéttel megelőzik az elvégzett munkával az előzetesen tervezett technológiai sorrendet.

A KISZ klub építésének következő szakaszában a most mennyezeten futó vízvezeték és fűtőcsöveknek kell csatornát ásni a padlózatba, ahová az egyetem műszaki dolgozói lesüllyeszthetik a csőrendszert. Le kell verni a falakról a vakolatot, és kiverni a villanyvezeték helyét a falakban, hogy a Kibernetikai Laboratórium dolgozói társadalmi munkafelajánlásukhoz híven minél előbb elkészíthessék a pincehelyiségekben a klub tervezett világítását. — Ezek már lényegesen könnyebb munkálatok lesznek, mint az eddig elvégzettek — ha tart a lelkesedésből, az energiából — főleg, ha a munkától eddig kissé érthetetlenül húzódozó elsőévesek is többet segítenek — akkor a tervezettnél előbb lehet majd befejezni a társadalmi munkában elvégzendő feladatokat. Reméljük, nem törik meg a lendület, továbbra is szorgalmasan dolgoznak a JATE hallgatói, KISZ-tag fiatal oktatói, a központi épület alagsorában, s legközelebb újabb neveket említhetünk a munkanaplóból a legszorgalmasabban dolgozók közül.

— Sz —

NSZK könyvkiállítás

Érdekes kiállítás volt november elején egyetemeink központi épületének Aulájában. 300 kiadónál 3 év alatt megjelent közel két és félezer könyvet, válogatást mutatott az NSZK Könyvkiadók Szövetsége és a Magyar Könyvterjesztők Egyesülése. A kiállításon — amelyet *dr. Csákány Béla* rektorhelyettes üdvözlő szavai után *dr. Halász Előd* professzor, a JATE Német Nyelvi és Irodalmi Tanszékének vezetője nyitott meg — 26 szakcsoportban nagyon sok szép könyvet mutattak be. A nyugatnémet szépirodalmi, természettudományos, művészettörténeti, orvostudományi munkák mellett 25 magyar szerző németre fordított művét — köztük tudományegyetemünk volt professzorának, *Rédei Lászlónak* egyik matematikai munkáját, illetve a Halász Előd által készített magyar—német szótárt is — láthattuk.

Őszinte beszélgetés...

Dr. Márta Ferenc professzor, a József Attila Tudományegyetem rektora november 2-án fogadta a JATE öntevékeny művészeti csoportjainak vezetőit. Az őszinte, baráti hangú megbeszélésen a művészeti vezetők ismertették terveiket, problémáikat. A rektor elmondta azokat a követelményeket, amelyeket az egyetem vezetése a művészeti csoportokkal szemben támaszt és megígérte, hogy a jövőben a csoportok munkáját az eddigieknél is jobban fogják támogatni.

Madách Imre Irodalmi Színpadi Napok

November 5—7-én rendezték meg Balassagyarmaton hetedik alkalommal a Madách Imre Irodalmi Színpadi Napokat, melyre ezúttal a Szegedi Egyetemi Színpadot is meghívták. A bemutató sorozaton, amely az idei évben a Népművelési Intézet hivatalos fesztiválja volt, az Egyetemi Színpad Stációk című műsorával vett részt. A hagyományos irodalmi színpadi formától némileg elütő előadás a zsüri soraiban nagy vihart váltott ki. Hosszas vita után végülis úgy döntöttek, hogy az együttes teljesítményét nem jutalmazzák díjjal. *Novák Zoltán*, az együttes tagja ezzel szemben a legjobb férfi alakítás különdíját nyerte el.

Tárlatvezetés:

CS. PATAJ MIHÁLY

***Ötven évvel** ezelőtt született Békéscsabán. Először megszerezte a polgári iskolai tanári oklevelet, majd beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Rudnay Gyula tanítványa volt. Később középiskolai tanári és tanító-*

képző intézeti diplomát is szerzett, tanult művészettörténetet, néprajzot és régészetet s 1952-ben befejezte az orosz nyelv- és irodalom szakon folytatott tanulmányait a Szegedi Pedagógiai Főiskolán is. Tanári pályáját az orosházi gimnáziumban kezdte. Aztán tanított a szarvasi, a szegedi tanítóképzőben, jelenleg pedig ugyanitt, a Tanárképző Főiskolán. Több mint hatvan országos és tájjellegű kiállításon vett részt grafikáival vagy olajfestményeivel. Egyéni kiállítást rendezett Szarvason, Békéscsabán, Gyulán, Szegeden, Hódmezővásárhelyen és Budapesten. Munkái nemzetközi kiállításokon is szerepeltek.

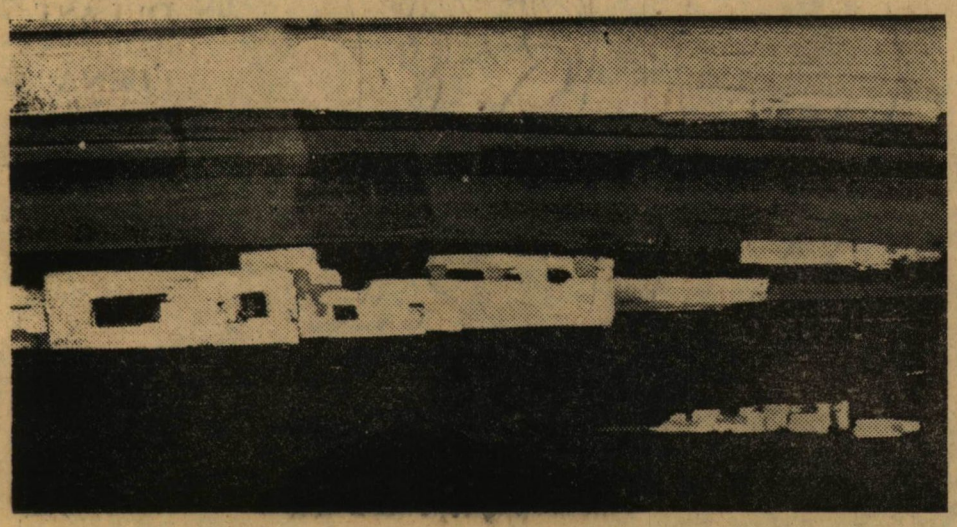

✲

Rudnay Gyula nagyhatású szuggesztiv mester volt, de csak azokkal foglalkozott, akik kedve szerint festettek. Humanizmusa, alföld-szeretete olyan hatást gyakorolt rám, amely még ma is alapvetően befolyásolja munkásságomat. Azt azonban megtanultam, hogy ma már nem lehet egy nézőpontú munkára nevelni. A tőle tanult értékeket át kell mentenünk a sok nézőpontú neveléshez. A naturától nekünk művészeknek el kell jutnunk az absztrakcióig, mert az adja a dolgok szerkezeti összefüggését. Ebben a folyamatban azonban számtalan ábrázolási mód lehetséges. A művész — miután studiumszerűen végigjárja az előbb említett utat — megkeresi a számára legmegfelelőbb helyet ezen az útszakaszon.

Első munkáimat — fametszetek, akvarellek — a jelenségszerű ábrázolás jellemezte. Sokat dolgoztam a természetben, erre rá is kényszerített a műterem hiánya.

Ha az első évek akvarelljeit nézem, ma már tudom, hogy ezek alkották a későbbi munkákhoz szükséges élménygyűjtést. Azóta messzire jutottam a natura felületi ábrázolástól, s azt hiszem, a természet és a teljes elvonatkoztatás között az én helyem valahol középen van.

A grafika egész pályámat végigkiséri. Csináltam fametszeteket a pályakezdés éveiben és szívesen csinálok ma is. Míg korábbi fametszeteimen ragaszkodtam a jelenséghez, bár már akkor is a szerkezet hangsúlyozásával, a szegedi évek grafikáiban már a szerkezeti elem a legfontosabb bizonyos dekoratív jelleggel. Törekszem a felület gazdag megoldására, felhasználom a fafaragások motívumait. Az egyedi ábrázolás helyét egyre inkább elfoglalja az általánosítás.

Már főiskolás koromban is festettem olajjal. Mint említettem, nagy hatással volt rám az a szeretet, amely Rudnayt az alföldhöz fűzte. Örököltem tőle ezt a barna földi világot, de később ugyanúgy, mint a fametszeteknél, ebben a műfajban is fontosabb lett számomra a szerkezet, a ritmus. Mindez szemléletessé válik az itt bemutatott fénykép reprodukciókon.

Szinte valamennyi az alföldi téma variációja, nem azzal az igénnyel, hogy megmutassam az Alföld felületét, hanem éppen a mélyben feszülő erőket szeretném felszínre hozni. Szeretnék az Alföld ábrázolásában eljutni a teljes absztrakcióig, amikor az egyszerű formák — kör, téglalap stb. — feszültségén át éreztethetném a természet és a társadalom feszültségeit. Olyan szimbólizmus felé haladok tehát, amelyben a napraforgók nemcsak önmagukat nemcsak a természetet, de személyeket és magatartásformákat is jelentenek.

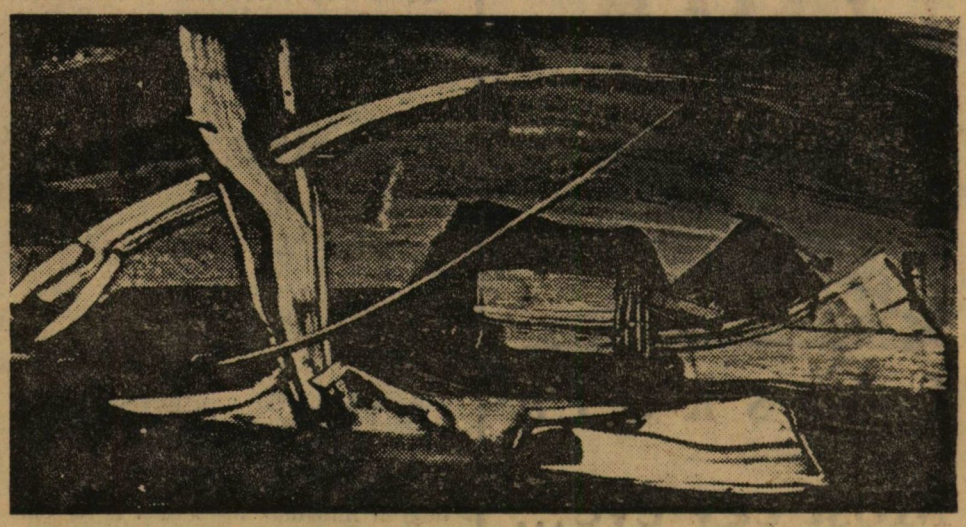

Azt a tanulságot, amit a magam munkásságára vonatkozóan levontam — hogy tudniillik meg kell járnunk az ábrázolásnak minden lehetséges útját — pedagógusként is alkalmazom. Tanítványaimnak meghatározott téma alapján ismernie kell a természetelvű, de ugyanakkor például a szürrealisztikus ábrázolásmódot is.

Amikor megismerkedtek a nézőpontok sokaságával, akkor választhatják ki az alkatuknak, ízlésüknek legmegfelelőbbet. Művészi pályámat el se tudnám képzelni a pedagógus tevékenysége nélkül. Büszke vagyok a tanszék grafikai műhelyére. Nyolc-tíz hallgató dolgozik itt állandóan, akikre máris érdemes felfigyelnünk. Munkáikkal nemsokára jelentkezni fognak az újságíró klubban is. Érdekelnek a művészetnek bizonyos elméleti kérdései, néhány éve színelméleti kutatásokkal foglalkoztam. Ebbe a kutatómunkába ugyancsak bevontam a főiskolai hallgatókat, s ma már tekintélyes laboratóriumunk, szakirodalom gyűjteményünk is van.

Az elméleti kutatás, a művész tevékenysége és a fiatalok nevelése egymást kiegészítő motívumai az életemnek. Tanítványaimnak szoktam mondani: „mi festők, isten kollegái vagyunk: jogunk és lehetőségünk van újra rendezni a világot." A valóság törvényeit tiszteletben kell tartanunk, de természetünknek megfelelően sűríthetjük és rendezhetjük ezeket a törvényeket.

(Szávay István felvételei)

Párttagként jöttek az egyetemre

Éppen olyanok, mint a többi gólya. Szorgalmasabbak, buzgóbbak — bocsánat — mint felsőbb éves társaik. Lelkiismeretesen sietnek előadásokra, tanulnak, könyvtárban ülnek — szinte „lopják" a szabadidőt. Mindhárman csodálkoztak, amikor megkerestem őket és az előre beosztott időből fél órát kértem tőlük egy kis beszélgetésre. Lehet, hogy pechesnek érezték magukat, amikor bevallottam, hogy véletlenül esett rájuk a választásom. Olyan elsőéves hallgatókat kerestem, akik párttagként jöttek az egyetemre, főiskolára.

Példa: a volt osztályközösség

Süli Mária magyar—orosz szakos bölcsészhallgató. Az idén érettségizett Békéscsabán. Pontosan emlékszik tagfelvétele dátumára is: 1971. június 24. Barátnőjével együtt kérte felvételét. A taggyűlésre érettségi ruhájukba öltöztek és — ahogy elmondta — nagyon izgultak. Bár akkor már túl voltak a sikeres érettségi vizsgán, mégis drukkoltak, hiszen ott is azok elé a tanárok elé kerültek, akik néhány hete még tanították őket. Úgy érezték, ismét kicsit „vizsgáznak", amikor elmondatták velük, hogy miért szeretnének párttagok lenni. Máriának a gimnáziumi évei alatt volt alkalma bizonyítani. Volt alapszervi KISZ-titkár, majd iskolai VB-titkár. „Amióta tanulok, mindig csináltam valami mozgalmi munkát." Nem kis büszkeséggel emlékezik vissza arra az osztály KISZ-gyűlésre, ahol megszavazták tagfelvételi kérelmének támogatását.

— Úgy éreztem, akkor egy kicsit nőttem osztálytársaim szemében. Azután sikeres felvételi vizsga és most itt az egyetemen. Amikor terveiről kérdezem, elmondja, hogy alapszervezetéből — itt is ő a KISZ-titkár —, szeretne nagyon jó közösséget kovácsolni. A példa a volt osztálya, ahol úgy érzi, sikerült ezt megvalósítani. „Ne csak a KISZ-gyűlés fogja össze az alapszervezet tagjait. Mindig és mindenhol jó lenne együtt tartani a társaságot. Közösen tanulni, szórakozni, szóval valahogy együtt kialakítani a tartalmas egyetemi életet."

És a tanulás? Már néhány hónapja itt vannak, nyilván erről is van mondanivaló. Ahogy már írtam, igazi gólya ő is. Vasárnap reggel a könyvtár folyosóján tudtam vele beszélgetni — szeminárium dolgozatára készült szinte napok óta a könyvtárban. Sok gondot okoz neki az orosz szak is. Fél éjszakába kerül amíg négy-öt oldalt lefordít a tankönyvből. Nem csak neki nehéz ez, társainak is. Szeretnének valami támpontot kapni ahhoz, hogy ezt hogyan csinálják, hogy tudják, mi fontos és mi kevésbé lényeges. Bíznak abban, hogy az első félév vizsgái után már „tapasztaltabbak" lesznek.

Elsőéves KISZ-titkár

A román—történelem szakos *Kimpián Péter* főiskolás Szegedre kerülésének hosszabb története van. Az érettségi és a főiskolai felvétel között a katonaságot is „megjárta". Az alakulatánál vették fel párttagnak, ahol KISZ-titkár volt. Amikor a katonaéletről faggatom, beszélni kezd határőr őrsének életéről. Szívesen emlékszik vissza párttag ajánlójára, egyik felettesére, akit az egész őrs — mindössze hetvenen voltak — jóindulatú, rendes embernek ismert meg. De jó kapcsolat volt az őrs tagjai között is, itt is jó közösség alakult ki. Péter tizedesként szerelt le, majd egész nyáron dolgozott a gyulai vízügy-igazgatóságnál, technikai előkészítőként. Főiskolára kerülése után röviddel megválasztották a nemzetiségi KISZ alapszervezet titkárának. Ez azért is nagy dolog, mert a főiskola alapszervezeteiben — elsőtől negyedévig együtt vannak a hallgatók — ritkán választanak elsőéves KISZ-titkárt. Amikor arról kérdezem, hogyan sikerül elsős létére ezt a feladatot megoldania, kitér a válasz elől.

— Majd meglátjuk! Az eredmények fogják majd igazolni, hogy mit csináltam jól és miben hibáztam.

Gimnázium, honvédség, néhány vállalat, ahol már dolgozott — van módja összehasonlítani a KISZ-munkát. A főiskolán új számára — és nagyon tetszik — hogy a Főiskolai Tanácsban, a tulajdonképpeni legfelső intézeti fórumon öt KISZ-tag képviseli az ifjúság érdekeit. Úgy látja, sok mindenben kikérik a főiskola vezetői a vb-titkár, így remélhetően az egész főiskolai KISZ-tagság véleményét.

Egyébként az „elszalasztott" évek után nagy lelkesedéssel kezdett a tanulásnak. Szinte minden idejét erre és az alapszervezet munkájára fordítja. Szeretne minél több idegen nyelvet megtanulni, elárulta, hogy a román mellett már jól beszél franciául is.

Három szelet kenyér

Mi köze három szelet kenyérnek *Vaszkó Zsuzsa* magyar—olasz szakos bölcsész párttagfelvételéhez? Elmondta. Köze van hozzá, mert ezért nem ment olyan simán az a felvétel. Egy középiskolás balatoni nyári táborozás alkalmával társaival együtt elkövette azt a diákcsínyt, hogy éjjel — mert éhesek voltak — elcsent három szelet kenyeret a raktárból. Természetesen „balhé" lett belőle. Oly annyira, hogy bár Zsuzsa aktív KISZ-munkás volt, a Tolna megyei KISZ bizottság tagja, középiskolás felelős, az ifjúsági parlament képviselője, párttagfelvételének megtárgyalásakor ezt újból szóba hozták. Meg kellett „harcolnia" tehát és ismét igazolnia, hogy nem három szelet kenyér elcsenésén múlik szándékának őszintesége. Végül háromnegyedes többséggel megszavazták felvételét. Egyébként természetesnek vette, hogy a KISZ-munka folytatásaként pártmunka következik. Szülei, nővére szintén párttag.

Ő is nagy tervekkel és elképzelésekkel néz az egyetemi évek elé. Pártmunkát, a kollégiumban kapott, ahol agitációs propaganda csoport felelős és alapközösségi vezető. Az itt töltött hetek tapasztalatait már úgy summázza, hogy: „szeretek itt lenni." Elmondja, hogy mennyire szívesen vették azt, ahogy az elsőéveseket fogadták, ahogy velük az első perctől kezdve törődtek. Úgy látja, hogy azt a lelkesedést — ami szinte minden elsőévesben megvan — nem szabad kihasználatlanul hagyni.

S. N. E.

Tanárképző

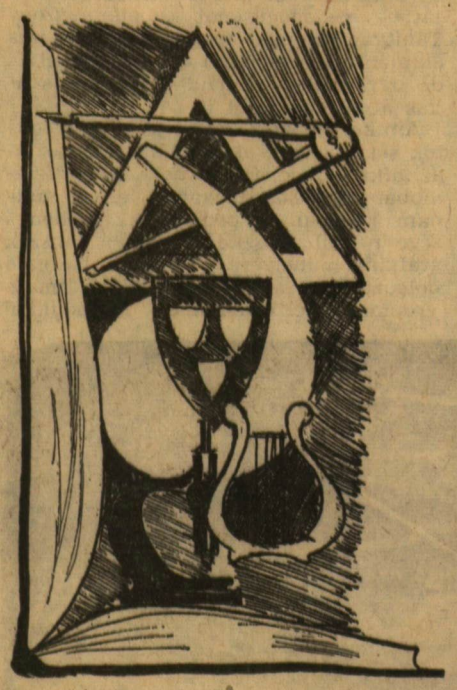

Főiskola

Most egy éve...

1970. november 23-án jelent meg először a Szegedi Egyetemben külön főiskolai oldal. Az önálló oldal megindításához kettős cél vezetett: nagyobb publikálási lehetőséget biztosítani a főiskolások számára, a Szegedi Egyetem olvasótáborát növelni.

Úgy érzem, célunkat eddig elértük, de ehhez két akadályt kellett az év alatt leküzdeni. Általában az ilyen jellegű újságok egyik problémája a terjesztés. A lap kéziratanyagát megjelenése előtt több mint egy héttel már nyomdába kell adni. Ha hallgató ír a lapba azt a szerkesztőségnek át kell néznie, stilizálni stb. Ehhez járult a főiskolán az a gyakorlat is, hogy a megjelenés után gyakran egy héttel sem került még a hallgatóság kezébe az újság. Kifizetésére minden évben akció indult — sikertelenül — de a hallgatók fülében mindig a „fizesd a Szegedi Egyetemet" zúgott. Sokan fizették, sokan nem, de az újságot nem olvasták. Az elmúlt év folyamán ez a probléma megoldódott. Jelenleg ott tartunk, hogy emelni kellene a példányszámot, mert igény van rá. Külön örülünk annak, hogy oktatóink is forgatják a lapot.

A másik nehézség, amely minden szám előtt megmutatkozott, tartalmi jellegű. Eleinte az volt az elképzelésünk, hogy ha önálló oldalunk lesz, alig találunk elég helyet az összegyűlt írásoknak. Az elmúlt három számban ez már megközelítőleg így is volt, de a tavaszi hónapokban bizony sokszor noszogatni kellett az „írókat". Azt szeretnénk, ha mindenki elfogadná és magáénak érezné a főiskolai oldalt. Legyen ez a közérdekű gondolatok cseréjének fóruma. Nem igaz, hogy nekünk, fiataloknak nincs véleményünk közvetlen környezetünkről. Biztos, hogy van, csak úgy érezzük, nem vagyunk illetékesek arra, hogy „írásba adjuk". Ahogyan el tudjuk mondani egymásnak csoporton belül azt, hogy például erre, vagy arra az előadásra csak azért járunk, mert katalógus van, vagy azt, hogy nem tudok mit kezdeni a szabad időmmel, vagy, hogy közösség-e a mi csoportunk, vagy inkább egyforma szakosok gyülekezete.

Nem újságírói bravúrokat várunk, hanem emberi gondolatokat. Ezt az oldalt főiskolások írják. Senki sem tartja magát újságírónak, viszont elképzelhető, hogy vannak a hallgatók között az újságírói pálya iránt érdeklődők. Megkockáztatom azt az állítást, hogy az „elhivatott" író, újságíró-jelölteknek ez a lap is fejlődési lehetőséget biztosíthat, és talán nem ront olyan sokat leendő hírnevünkön, mint azt még sokan feltételezik.

KÜRTI GYÖRGY

Érdemes odafigyelni!

Nem szeretünk ünnepségre járni. Hány és hány olyan hallgató van, aki kényszerből elmegy egy-egy ünnepségre, esetleg valamilyen műsorszámmal is szerepel, de az ünnepi beszéd, vagy a műsor alatt kötelező irodalmat olvas, vagy éppen a következő órára készül fel. Igaz, sok sablonos ünnepséget láttunk már. Szinte kívülről tudjuk, hogy mit fognak mondani. Hogy aktuális eseményről beszéljek, vegyük pl. a November 7-i ünnepséget. Hányszor hallottuk már, hogy mi történt ezen a napon, hogyan győzött a forradalom stb. Éppen ezért, sokan szájhuzogatva indultak a november 2-án megtartott ünnepségre. Nagy volt a meglepetés, amikor az ünnepi beszéd nem a szokásos történelmi közhelyeket tartalmazta. Őszintén szólva, eleinte csak azért figyeltünk oda, hogy az eddigi években elkerülhetetlennek bizonyult fordulatok felemlítésénél kajánul megjegyezhessük, hogy „no, legalább feleelevenítettem" stb. De amikor a második perc után nem a megszokott mondatokat hallottuk, őszinte érdeklődést keltett *dr. Moholi Károly* főigazgató-helyettes beszéde. Olyan kérdéseket érintett, amelyek minden főiskolai hallgatót érdekelnek. A pelagógus szerepéről, új pedagógiai elvekről, az első szocialista pedagógusról, az ifjúság legfontosabb feladatairól beszélt. A máskor szinte véget érni nem akaró ünnepi beszéd most úgy érzem, rövidnek bizonyult.

Bármilyen furcsán hangzik is, a főiskola November 7-i ünnepsége érdekes volt. Beszélnünk kell az Irodalomtudományi és az Ének-Zene Tanszék által összeállított műsorról is. Komoly, színvonalas produkciót hallhattunk. Ezek után nem hátborzongva, hanem várakozással nézünk a következő megemlékezések elé.

KOLLARICS KATALIN

A szociális segélyről sokadszor

Sokat hallott, ezerszer megbeszélt, szidott és dicsért, de sohasem megunt kérdés. Minden szociális segély osztásnál fellángol a harc, teljes lelkesedéssel és hévvel vitatkozunk róla, hiszen a főiskolások nagy többségét közvetlenül érinti.

Azután lekerül a napirendről, elfelejtjük, már régen el is költöttük. Szó sem esik róla, egészen a következő időszakig, mikor kezdődik minden elölről. — Az ok, amiért ismét szólok róla, egy nagyon humánus intézkedés a főiskola vezetői részéről: a most kiosztott segélyeket teljes egészében pénzben osztották ki.

Nem sorolom fel itt az összes előnyét az előző formával szemben, (utalvány rendszer), hiszen mindenki tapasztalta. Amiről mégis beszélni kell, hogy végre ezen a téren is felnőttként kezelnek bennünket. Bízzanak bennünk hallgatókban ezentúl is, és bízzanak a döntésnél jelenlevő KISZ-vezetők véleményében, hogy a valóban rászorulók kapják ezt a segítséget. Ha valóban ők kapják, akkor semmi szükség meghatározni hol és mire költik el. Nem szabad elfelejteni persze, hogy ez az intézkedés csak az egyes alapszervek külön kérvényére született meg. A legfontosabb, hogy megszületett, és ezentúl rendszerré is válik. Jó lenne, ha ezentúl az ilyen és ehhez hasonló ügyeknél, amelyeknél nyilvánvaló, hogy elég felnőttek vagyunk, nem kellene ilyen hosszadalmas utat bejárnunk, hogy végül örülhessünk a kedvező döntésnek.

DEZSÉNYI ZSÓFIA

Miért nincs büfé a főiskolán?

Élénk vita volt a főiskolai KISZ-bizottság és a Szakszervezet Hallgatói Bizottságának közös ülésén, melyet a Neveléstudományi Tanszéken tartottak meg.

— Heteken keresztül a főbejáratnál vártam a diákokat — mondta *Kerényi József*, a Neveléstudományi Tanszék adjunktusa — megkérdeztem tőlük: reggeliztek-e? A megkérdezettek 70 százaléka nem evett. Ebből az következik, hogy 12 óra tájban már szédülnek, támolyognak az éhségtől. Hát nem volna célszerű egy-egy büfét nyitni mindkét épületben?!

Az indítványt helyeselték. A jelenlevő szakszervezeti képviselők ugyanakkor azonban azt is elmondták, hogy ezzel kapcsolatban már volt egy meghiúsult kísérletük. A Hámán Kató kollégiumban szerették volna bevezetni a reggeli étkeztetést is. Amikor megkérdezték a kollégium lakóit, akarják-e, kiderült, hogy 147 hallgatóból mindössze 36 igényelte.

Abban maradtak végül, hogy mindenképpen találnak valami megoldást, — ez a hallgatói szakszervezeti bizottság feladata lesz.

A gyűlés után néhányan ott maradtunk még, hogy beszélgessünk a hallgatói szakszervezet feladatairól, célkitűzéseiről. Erről Kerényi József adjunktus tájékoztatott. Elmondta, hogy a szakszervezet fő feladata a szakmai képzés, a pedagógushivatás kialakítása. A szervezet tagjai kapnak például egy olyan igazolványt, amellyel bármelyik pedagógiai intézményt meglátogathatnak. Ennek különösen nagy a jelentősége a tanévközi szünetekben, amikor a hallgatók máshová is eljárhatnak hospitálni.

Milyen érdekvédelmi feladatot tölt be a szervezet? Az érdekvédelem anyagi támogatásban nyilvánul meg. Főiskolai hallgatóknak szülési segély nem jár. Ezzel szemben a szakszervezet kiutalt egy esetben nagyobb pénzösszeget egyik diák-kismama részére. Igaz, ez egyedi eset, de más olyan kérdésekkel is foglalkozik a szakszervezet, amely minden tagját érinti. A szervezeti szabály értelmében minden szakszervezeti tagnak biztosítani kell a kedvezményes utazási lehetőséget. A hallgatói alapszervezetben is szeretnék megvalósítani ezt. Ennek érdekében tárgyaltak a MÁV Vezérigazgatóságával, ahol azzal az indokkal tértek ki a jogos követelés elől, hogy a szervezet tagjai nem állnak munkaviszonyban. Ennek ellenére nem mondtak le erről az igényről, mindenképpen próbálnak megoldást találni.

H. M. Gy.

A népköltészet tanítása

A nyitrai vendégek műsoráról

Főiskolánk meghívására november elején Szegedre látogatott a *Nyitrai Pedagógiai Fakultás Ponitran* népi dal- és táncegyüttese. A Tisza Szálló hangversenytermében *Hegedűs András*, főigazgató köszöntötte a vendégeket és a közönséget. Szólott a főiskola egyre bővülő nemzetközi kapcsolatairól, a határainkon túl testvérintézmények oktatóinak és hallgatóinak cserelátogatásáról. Az anyanyelv kötelez — hangsúlyozta —, de el nem választ, s akik ma a népköltészet nyelvén megértik egymást, azok holnap szót értenek az élet más területén is.

A nyitrai főiskola hallgatói a kétórás műsorban különböző nyelvű, középszlovákiai népdalokkal és népi táncokkal mutattak példát a szegedi közönségnek. Legértékesebbek voltak a hajdú tánc változatai, a fokostánc és a pásztorugrósok; ez a középkori néphagyomány magyar nyelvterületen szinte teljesen kiveszett, s legszebb emlékeit az albánok és a macedónok őrzik még ma is.

A hallgatóság minden műsorszám után őszintén, tiszta szívből tapsolt. Aki végignézte ezt a derűs, hangulatos és lelkesítő műsort, az érezhette az éneklés erkölcsi szerepét, a népek közti összetartó erőt. Megcsodálhatta a türelmes gyakorlás, a kitartás és a művészet iránti fogékonyság eredményét.

Az éneklés és a tánc a nyilvános fellépés után tovább folytatódott az igazgatói fogadáson, amelyen megjelentek a főiskola tanárai és a KISZ képviselői is. Öröm volt nézni, öröm volt hallgatni ezt a vidám barátkozó társaságot, ahol a népköltészet anyanyelvén magyar, szlovák megértette egymást, egymásra leltek.

Körmendi József

VOINEA-DELAST ELENA rajza

Diákból tanár

II. Szakemberből pedagógussá válni...

Mindenkiben kialakul diákévei alatt bizonyos vélemény a főiskolai oktatásról, — mind a szaktárgyakról, mind az egyéb tárgyakról. Rendszerint a hallgató csoportosításában legfontosabb az egyik, vagy jobb esetben mindkét szaktárgy, hiszen azért jött ide, hogy matematika, biológia, történelem stb. szakos tanár legyen. Pontosabban: olyan szakember aki matematikával, biológiával, történelemmel foglalkozik, amellett azonban pedagógus is lesz, mivel ezt a „címet" a szaktárggyal adják. Ez egyrészt kifejezi azt a törekvést, hogy a hallgatók igyekeznek jó szakemberekké válni, másrészt viszont azt, hogy a pedagógussá formáló tárgyakhoz nem nagy a kötődésük. Erre a kijelentésre lehetne ugyan néhány száraz és objektív statisztikai adatot ellenérvként felsorakoztatni, hogy ennyi és ennyi a szakemberek száma, valamint az átlag és így tovább, de ez nem jelentené azt, hogy a súlypontozás megváltozott. Miért? Azért, mert a hallgatók (főleg az első- és másodévesek) még nem ismerik fel a pedagógiai ismeretek lényegét, s valószínűleg azért sem, mert nem válik élővé számukra a tárgykör. Alkalmazásra nem kerülő ismeretanyag. Eggyel több vizsga (és kettővel több éjszaka), aztán félévig előadás. Ennyi lenne valóban? A diákok többségének legalábbis ennyi. De meddig? Mikor megérinti a tanárrá válás szele, mikor egy-egy alapfogalomra szüksége van, vagy mikor egy pedagógiai eset bukkan fel, és azt meg kell oldania, akkor kezdi el érezni a súlypont-eltolódást. Győződjünk meg róla!

A volt hallgatóknak kiküldött levelekben többek között volt egy ilyen kérdésük: *Mit adott neked és mit adhatott volna még a főiskola?* Íme, ízelítőül néhány válasz:

„Véleményem szerint a főiskolán többet kellene foglalkozni és főleg komolyabban „pedagógus-képzéssel".

Pedagógus egyéniség tükröződik a következő levélből:

„... célom, hogy ebben a beat-őrületes világban megmutassam az ifjúságnak, hogy mélyebb és értékesebb is létezik és mindent megteszek azért, hogy ez sikerüljön ... Némely tapasztalt kollégám legyint is: »A tiki-taki ifjúságot akarod e megnyerni?!« Igen! Meggyőződésem, hogy pedagógia bizalom nélkül nem létezik. Ami a legnehezebb, az ifjúsággal való helyes viszony kiépítése..."

A salgótarjáni gimnázium ének-zene tanára nemes gondolatokat — pedagógus gondolatokat — közöl velünk. Egyéniségének sajátja, nem hiszem, hogy könyvből tanulta volna... így folytatja: „Talán ez az a rész, amiben a legkevesebb adalékot kaptam a főiskolán, pedig szerintem kulcskérdésről van szó. Talán úgy lehetne segíteni rajta, hogy ott jóval többet kéne foglalkozni az ifjúság aktuális, valóságos életével." Viszont, ezt is ő írta: „A főiskola tanított meg arra, hogy a pedagógiai munkához állandó szellemi frisseségre, dinamizmusra van szükség. A pedagógus — ha az is akar maradni —, nem öregedhet meg."

Komoly gond: az osztályfőnöki munka. „... Problémát az év eleji adminisztráción túl csak ez a nyolcadikos osztályfőnökség okoz... Különösen az osztályfőnöki teendők ellátására való oktatást hagyták ki, szinte teljesen. Nagyon jó lett volna egy szülői értekezletet is látni. Most lesz csütörtökön az első, és őszintén, jobban félek, mint az államvizsgán."

„A legnagyobb hiányt az osztályfőnöki órán érzem. Szinte semmi támogatást nem kaptunk ehhez. A heti 26 órára való felkészülés nem okoz olyan gondot, mint az egy osztályfőnöki. Itt kellene valamit tenni. A kollégiumban működő osztályfőnöki szakkör, már valamit jelent, az viszont nagyon kevés volt. Ezen a téren használjatok ki minden lehetőséget, mert kinn az idősebb pedagógusok nem tudnak segíteni. Legtöbbjük még ott tart, hogy az osztályfőnöki óra arra való, hogy ezen végezzék el az adminisztrációt, meg végignézzék a gyerekek 1 hét alatt szerzett jegyeit."

Lehet, hogy ezek a vélemények találkoznak néhány hallgató gondolatával, de a kettő között az a különbség, hogy míg egy hallgató mond véleményt fölötte álló (rajta kívül álló) dolgokról, könnyen (és talán joggal is) tűnhet egyéni okoskodásnak, anarchista „kritikuskodásnak", addig ezek már a tapasztalatból, az alkalmazásból eredő megállapítások. Döntsük el, mi a szentségtörőbb: erről beszélni, ezen gondolkozni, vagy zsebben hordani a gondolatot és várni az idő múlását?!

Fórum '71

Vendégünk: a KISZ KB titkára

Nagy érdeklődéssel vártuk egyetemünknek ezt a jelentős eseményét. KISZ-bizottságunk abban a szerencsés helyzetben volt, hogy olyan előadót tudott meghívni, mint *dr. Vajó Péter*, a KISZ KB titkára. Nála illetékesebbet nem is találhattunk volna kérdéseink megválaszolására.

Bevezetőjében köszöntötte a megjelent oktatókat, hallgatókat és elmondotta, hogy nagy örömmel jött el egyetemünkre, annál is inkább, mert a korábban hozzá eljuttatott anyagok alapján meggyőződése, hogy a Szegedi Orvostudományi Egyetem diákjai gondosan és tartalmasan megvitatták a kongresszusi levelet.

A továbbiakban hangsúlyozta, hogy minden területen, a tudományban, a kultúrában, a technikában, az újért, kulturális területen a haladó magyar és világkultúra színvonalának emeléséért kell fontos lépéseket tenni. Ne csak a munkáról, a tanulásról és a politikáról beszéljünk. A kongresszuson felvetik a tömegsport problémáját is. „Egészségügyi szempontból is tarthatatlan ez a helyzet, mely nemhogy javulna hanem évről évre romlik. Nem engedhetjük meg, hogy fiataljaink műanyag emberekké váljanak. Ebben az ügyben önöknek különösen sokat kell tenni" — mondta dr. Vajó Péter. Ezután a már sokat emlegetett aktivitás és passzivitás kérdéséről mondta el véleményét, majd pedig gyakorlati példákkal illusztrálta, hogyan is kellene erősíteni a KISZ-ben az „aktív magot".

A felszólalók közül *Berger Zoltán* IV. éves titkár a vezetőképző tanfolyamok színvonalának emelésében, időtartamának kiterjesztésében látja a problémák megoldásának egyik lehetőségét. *Dr. Flóri Lajosné* az oktatási kérdésekre kért konkrétabb választ, amelyeket rajta kívül sokan mások is megemlítettek hozzászólásukban.

Egyetemünkön rosszak a sportpályaés teremlehetőségek, anélkül pedig lehetetlen igazi tömegsport-bázist kialakítani. *Túri Sándor* végzős kollégánk a magas lakbérű albérletekről, a rossz lakásviszonyokról beszélt, s kérte a városi KISZ-bizottság segítségét. Ezután az állások pályázatánál egyre gyakoribbá váló protekcionizmusról szólt.

Ezt követően dr. Vajó elvtárs, majd dr. Vetró Gábor, az egyetem KISZ-titkára válaszolt a kérdésekre. Néhány gondolatot szeretnék kiragadni a válaszokból.

A közoktatás megfelelő helyet kap majd a kongresszuson. Annyi azonban máris bizonyos, hogy a reformokat az általános iskoláknál kell kezdenünk és így haladni a gimnáziumokon át az egyetemek felé. Tehát legelső feladat, hogy az általános iskolákat azonos szintre emeljük. A gimnáziumokban többet kell nyújtani a továbbtanulóknak. A felsőoktatás terén el kell érnünk, hogy közelebb kerüljön a gyakorlathoz, az élethez. A katalógus, tankönyv, jegyzet — előadások színvonalával kapcsolatban felmerült problémákba nem kell belenyugodni. A KISZ legyen határozott jogos kérdések esetében, ezekért álljon ki minden fórumon. Jogunk és lehetőségünk van az Egyetemi Tanács előtt felvetni ügyes-bajos dolgainkat és kérhetjük a párt segítségét is.

A pályázatoknál valóban van protekcionizmus. Ezt csak úgy tudjuk kiküszöbölni, ha a társadalmi kontrollt jobbá tesszük. Fel kell venni a kapcsolatokat az adott intézményekkel és azok pártszervezetével. Követelni kell, hogy indokolják meg a pályázatok ügyében hozott döntéseket! — fejezte be válaszát dr. Vajó Péter.

A Fórum mindenképpen sikeresnek mondható és igazolta a KISZ VB helyes elképzelését, amely szerint szükség volt ilyen jellegű beszélgetésre.

Ezúton is hadd köszönjük meg dr. Vajó Péter elvtársnak, hogy eljött a Szegedi Orvostudományi Egyetemre és segítséget nyújtott az elkövetkezendő évek terveinek kialakításához.

VARGA JÓZSEF

A siker híre külföldről érkezett

Életmentő eljárás a gyermekklinikán

Mint annyiszor előfordult már velünk magyarokkal, most is külföldről érkezett híradás tudósított bennünket arról, hogy közvetlen közelünkben a Szegedi Gyermekklinikán milyen életmentő eljárást dolgoztak ki nevezetesen a koraszülöttek megmentésére. A tudósítás egy Los Angeles-i napilapban jelent meg a következő címmel: *Boda professzor módszerével megmenthették volna a Kennedy bébit.* A kissé szenzáció — kereső cím alatt —, amely az azóta meggyilkolt Kennedy elnök feleségének 1963-ban bekövetkezett koraszülésére utal, amikoris az újszülött alig valamivel több, mint 30 órán át maradt életben — Boda professzor eljárásának korrekt leírása következik. Ennek lényege: Az újszülöttek elsősorban a koraszülöttek bizonyos csoportjánál a tüdőben hyalin-szerű anyag csapódik ki, amely gátolja az oxigénfelvételt. A fent említett eljárás kiderítette, hogy a káros anyag képződésében döntően játszik közre az ilyenkor fellépő anyagcsere-zavar. A káros anyagcseretermékeket pedig a hashártyán keresztül el lehet távolítani. Ezt a módszert korábban csak bizonyos vesebetegeknél alkalmazták, a koraszülöttek gyógyításában egészen új, eredeti eljárás.

Húsz százalékkal több életbenmaradt csecsemő

S bár az amerikai lap címe csak a Kennedy bébi megmentésének lehetőségét emeli ki, mi már tudjuk, hogy a Szegedi Gyermekklinikán kidolgozott módszerrel a hyalin membrán beteg koraszülöttek *korábban 50%-os halálozási arányszámát 30%-ra szorították le.*

Most már csak a kérdés, hogyan jutott el ennek a híre éppen Los Angeles-be? Tulajdonképpen a lehető legegyszerűbb módon, ugyanis dr. Boda Domokos ebben az évben 5 hónapot töltött az Egyesült Államok-ban magyar állami ösztöndíjjal. Látogatásával egy 4 évvel ezelőtti meghívásnak tett eleget, mivel csak most tudott időt szakítani az idejét és energiáját egyaránt igénybevevő utazásra. Sajnos ez az időpont egybeesett az USA-ban az utóbbi időben a kutatásra szánt keretek közismert megszorításával, így végül is a magyar állam vállalta az utazási és egyéb költségek fedezését.

Bekapcsolódni a kutatásba

Utazásának kettős célja volt: bekapcsolódni valamilyen újszülöttekkel foglalkozó kutatómunkába és tájékozódni a betegellátásban. Mindkét célját elérte, sőt többet is ezeknél, hiszen alkalma volt rá, hogy a magyarországi kutatások eredményeiről is beszámoljon. Szám szerint hét előadást tartott, és az ő közreműködésével két intézetben is bevezették az ismertetett új eljárását. Két olyan kutatási témakörben dolgozhatott — mindkettő a légzésfolyamatok tanulmányozásával kapcsolatos —, amelyekben a vendéglátók segítségére tudott lenni már korábban szerzett jártasságával. Meghívták konzíliumokra, nem egy esetben kérték ki tanácsát. A folyamatban levő kísérleteket szívesen megmutatták, s olyan eredményeket sem titkoltak előtte, amelyeket még az Egyesült Államokban sem publikáltak.

— Különösen kedvező lehetőség volt, hogy a gyakorlati orvosi munkába is alapos betekintést nyerhettem — számolt be Boda professzor további tapasztalatairól. Magyar ösztöndíjasok ugyanis eddig főleg kutató tevékenységet folytattak, még a klinikusok is. Ez igen hasznos, de a gyakorlati munkában való elmélyült tájékozódáshoz hosszabb idő és szerencsés egyéb körülmények szükségesek. Hivatalos „visiting professor"-i minőségem és meghívóim szívélyessége számomra ezt is lehetővé tette.

A betegellátás a miénktől minden részletében különbözött. Egyik ilyen különbség az, hogy a betegeket rendkívül rövid ideig tartják intézetben. Ennek egyik oka, hogy az ápolási költségek igen magasak, ezzel párhuzamosan orvos és beteg arra kényszerül, hogy az ápolás időtartamát a lehető legrövidebbre szabja. Így érthető, hogy a válogatottan súlyos beteganyagú, számos operált szívbeteget ápoló osztályon a betegek átlagos ápolási ideje csak 4 (!) nap volt. Ugyanakkor úgy láttam, hogy ebből baj nem származott, amiből az a tanulság adódik, hogy az ágyak jobb kihasználására nálunk is lehetőség volna, másrészt *mi ritkán gondolunk arra, hogy a kórházi ápolás — ha nem is ennyibe —, de nálunk is sok pénzbe kerül.* A rövid intézeti ápolásból következik, hogy a betegellátásban nagyobb súlyt kap az ambuláns betegellátás.

További jellegzetesség volt a rendkívüli speciálizálódás magán a gyermekgyógyászaton belül.

Mindez elsősorban a legjobban tanulmányozott intézményre, a los angelesi Californiai Egyetemre vonatkozik, amely egyébként is igen jól felszerelt egyetemi központ. Ezen kívül számos kisebb-nagyobb egyetemet és kórházat is módom volt meglátogatni. Ezek között felszerelés és munkafeltételek tekintetében elég jelentős különbségek adódtak. De a legkorszerűbb felszereltség árnyoldala a *költségek egyre fokozódó növekedése volt, ami lassan elviselhetetlen terhet ró az átlagos jövedelmű betegre.*

Egyetemi hallgató felelős beosztásban

Sok érdekes tapasztalattal gazdagodott Boda professzor az egyetemi oktatómunka területén is. A hallgatókat kezdettől fogva felelősséggel vonják be a gyakorlati munkába. Nem bábáskodnak fölöttük, mint nálunk szokás, hanem az élet rászorítja őket, hogy igyekezzenek minden lehető ismeretet megszerezni saját érvényesülésük érdekében. Hallgatók és oktatók viszonya sokkal közvetlenebb, fesztelenebb, mint Magyarországon. Az oktatás kis csoportokban zajlik, jóval több szűk körű beszélgetés, mint előadás szolgálja a fiatalok előrehaladását. Ugyanakkor, az előadásokat is kérdések követik. Az egyetemi tanulmányok befejeztével egy, az egyetemtől független állami bizottság előtt tesz vizsgát a hallgató írásban, szigorúan titkos kérdésekre válaszolva. Az állami bizottság az egyetemek munkáját is rangsorolja a vizsgák alkalmával, s az egyetemek aszerint állapítják meg tandíjukat, hogy hol foglalnak helyet a ranglistán. A tandíjak rendkívül magasak, s már az elemi iskolában is követelik a tanulók szüleitől, hogy a rangsornak megfelelően fizessék a tandíjat.

Visszatérve a betegellátásra, az eddig felsoroltak főleg a betegellátásnak a mienktől különböző sajátosságaira vonatkoztak. Boda professzor azonban olyan tapasztalatokkal is gazdagodott, amelyek nálunk is felhasználhatók. Az újszülöttek általános ellátásában alig maradunk alatta a kint megismert színvonalnak. Nem sok kell hozzá, hogy egészen elérjük azt!

Számos módszert hozott magával, amelyet a kardiológiában nálunk is alkalmazni lehet. Hasznos volt az automatizált laboratóriumok megismerése. Végül az is a felfedezés erejével hatott, ha a magyar, azon belül a szegedi gyermekgyógyászok törekvéseihez hasonló tendenciákkal találkozott, mert ezek megerősítették abban a tudatban, hogy a magyar gyermekgyógyászok jó úton járnak.

Tanult és taníthatott egyszerre öt hónapig tartó külföldi utazása alatt —, s tulajdonképpen ez a külföldi tudósokkal való együttműködés igazi célja.

Fogadóóra 5—7-ig

A Kórbonctani és Kórszövettani Intézet professzori szobájában 30 III. éves orvostanhallgató foglalt helyet az egyik kedd délután. A téma: a tantárggyal kapcsolatos problémák.

Dr. Ormos Jenő intézetvezető professzor tudomására jutott, hogy nehézségeink és problémáink vannak. Ezen a találkozón mindenki elmondhatta véleményét. A jelenlevők éltek is ezzel a lehetőséggel, s így minden kérdésre választ kaptunk, melyek eddig tisztázatlanok voltak. Sőt professzorunk javaslatainkat is meghallgatta és azokat, melyeket reálisnak tartott, elfogadta.

A szűk témakört kimerítve és lezárva, a továbbiakban más, egyetemi élettel kapcsolatos dolgainkról beszélgettünk. Megköszöntük a meghívást és azzal a jóleső érzéssel távoztunk, hogy panaszaink, kéréseink meghallgatásra találtak. Itt „álljunk" meg egy pillanatra, s rögtön megértitek miért került újságunk egyik hasábjára ez a tudósítás. Nos, mostanában igen sok szó esik tantervi reformokról, sok más, egyetemen belüli probléma megoldásáról, jogainkról az Egyetemi és Kari Tanácsban. Ez a beszélgetés is megmutatta, hogy nem kell mindig magasabb fórumokon keresni a megoldást. Igazán örvendetes, hogy professzorunk, aki egyben oktatási rektorhelyettes is, lehetőséget adott ilyen formán gondjaink megoldására.

V. I.

Felvételi morzsák

Furcsa, de tény, hogy a legmulatságosabb kijelentések a legkomolyabb pillanatokban születnek. S hogy ez mennyire így van, annak bizonyítására közlünk néhány „aranyköpést", az 1967-es felvételi vizsgák írásbeli dolgozataiból. A későbbiek folyamán is rendszeresen fogunk közölni e gyűjteményből.

*

Az ivartalan szaporodás kiadósabb.

*

A női ivarsejt, mint ahogyan a neve is mutatja, nagy, mozdulatlan, benne sok a tápanyag.

*

A nyelőcső a légcső elől futva keresztül fúrja a rekeszizmot.

*

Engels fektette le a sejt alapjait.

*

A szűznemzés többnyire megrázkódtatás útján jön létre.

*

Ivaros szaporodás: két sejt egymás mellé fekszik.

*

A fajfenntartás kötelező.

*

A csigában vannak a hallókürtök. 23 ezer hallókürt van. Egész zenekar.

*

Vannak olyan mozgások, amelyek már nem tudatosulnak. Ilyen pl., ha az ember az utcán megy, automatikusan rakja egyik lábát a másik elé, és nemcsak a ballábával lép ki.

*

Az előemberek hordókban éltek.

*

Ha egy kiskutyának agyalapi hormont adunk, nagykutya is lehet belőle.

*

Az inzulint Langerhansi találta meg.

*

Külső fül: a porcos fülkagyló. Nagyon jó az akusztikája.

*

A megváltozott életfolyamat nem megfordítható (a gyöngyhalásznak nincsen kopoltyúja).

*

Pavlov problémáit kutyákon oldotta meg.

Dr. Kiszely György professzor gyűjteményéből összeállította:

Halmágyi István

Híreink

Az Apáthy Kollégium hagyományaként ezévben is megalakult október 27-én, húsz gyógyszerész és orvostanhallgató részvételével a pártaktíva csoport. Az alakuló ülésen *dr. Kata Mihály* adjunktus a gyógyszerész kari MSZMP szervezet titkára ismertette a jelenlevőkkel a pártaktíva csoport célkitűzéseit és feladatait. A pártaktíva csoport feladata többek között a kollégiumi ifjúság ideológiai továbbképzése, a tanulmányi problémák megoldása, a fizikai dolgozók gyermekeinek támogatása, valamint az MTI körön belül a különféle MTI dokumentációk ismertetése. A jelenlevők vezetőjüknek *Kádi* Ilona III. éves orvostanhallgatót választották meg.

✲

„Bejártuk a nagyvilágot" címmel október 29-én este előadássorozat indult a Jancsó Kollégiumban. Az első élménybeszámolót Naim Mohamed IV. éves orvostanhallgató tartotta Damaszkuszról. Az érdekes előadást színes diaképekkel is illusztrálta.

✲

Dinseri Tamás vezetésével megkezdte munkáját a Jancsó Kollégiumban a komolyzenei kör. Az első foglalkozást október 27-én tartották Zene — költészet címmel. Angol költők verseiből hangzottak el részletek Kodály és Brahms aláfestő zenéje mellett.

Műsornaptár

November 29: Másodéves orvostanhallgatók kerekasztal beszélgetése az Örök Elektráról.

December 1: Komolyzenei Kör: Mendelssohn est. Vezeti dr. Háznagy András.

December 3: Másodéves gyógyszerészhallgatók 3-as csoportjának klubestje.

December 6: Orvoskari TDK-klub.

December 8: Lelkes István est.

Altatás

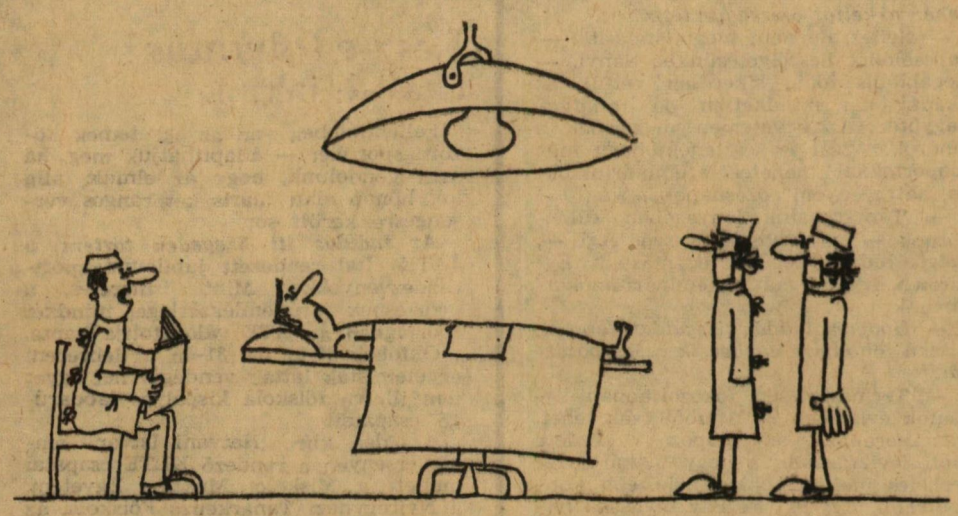

— És akkor a gonosz mostoha...

Köszöntjük az 50 éves egyetemi sportklubot

Szeged egyetemei az elmúlt hetekben a megemlékezés ünnepélyes lázában égtek. Bizonyos, hogy a sportrajongók ugyanakkor tudták, hogy *az 1921-es év az egyetem és a város sporttörténete szempontjából is jelentős dátum.* Természetes veszély minden megemlékezés alkalmával, hogy az emlékezés tartója patetikus túlfűtöttséggel túlértékeli a jubileum jelentőségét. Nem akarunk ebbe a hibába esni; de őszintén meg kell mondani, hogy lehetetlen bizonyos pátosz és meghatottság nélkül beszámolni arról, hogy egy sportegyesület 50 év óta oly sok nehézség, megpróbáltatás, anyagi probléma, különböző társadalmi ráhatások közepette folyamatosan működni, meghozzá igen eredményesen működni képes volt és jelenleg is. Kétségtelen ugyanis, hogy a *sportegyesület* nem csupán a város, hanem a *délterület sporttevékenysége szempontjából is szinte megalakulásától kezdődően minőségi szintet ért el,* jelenleg pedig a délterület olyan kiemelt sportegyesülete, amely számos sportágban országosan reprezentálja a területet, illetve a város sportját. Mindezekről beszélni, mindezekről emlékezni igen jóleső a jubileumi ünnepség során, de talán ennél is jólesőbb látnunk, tapasztalnunk azt, hogy az egyesület — a sporttevékenység szervezeti kereteinek megteremtésén túlmenően — milyen *jelentős közösségi, nevelőhatással is bírt és bír.*

Sajnos arra nincs ezúttal mód, hogy akárcsak a kiemelkedő ismertebb vezetők és sportolók valamelyikéről névszerint megemlékezzünk. Számontartjuk azonban őket, figyelemmel kísérjük jelenlegi pályafutásukat is, ha szabad így mondani, kicsit magunknak is tudjuk őket. Nem volna egészen igazságos, csupán a legjobbakról emlékezni. Hiszen nagyon kedvesek nekünk azok a szerényebb képességű — országos, vagy éppen nemzetközi hírt el nem érő — sportolóink is, akik a maguk szerényebb adottságaihoz képest törekvő, lelkes szorgalommal és sportemberhez méltó magatartásukkal tulajdonképpen a sportegyesület igazi közösségét jelentették és jelentik. Ugyanígy feltétlenül kell beszélnünk annak a szinte számtalan lelkes aktívának, kisebb-nagyobb beosztásban dolgozó sportvezetőnek az áldozatos tevékenységéről, akik nélkül nincs és nem lehet fejlett sportélet és különösképpen elképzelhetetlen a közösség.

Az egyetemi jubileumi emlékezés során többszörösen elhangzott, hogy 50 év nem nagy idő az egyetem története szempontjából. Én a mi vonatkozásunkban megfordítanám ezt a mondást, mert úgy érzem a *sporttörténet szempontjából egy egyesület 50 esztendeje már igen jelentős és feltétlenül számbaveendő időszak.* Meglehetősen hosszú ahhoz is, hogy az egyesület történetének dátumszerű adataival, fejlődésének egyes mozzanataival részleteiben foglalkozni tudnánk. Ezért csupán a leglényegesebbek:

1921-ben Szegeden lelkes sportrajongók lerakták a város új sportegyesületének az alapkövét, *létrehozták a mai SZEOL elődjét a KEAC sportegyesületet.* Bár az egyesület bizonyos folytonosságot érzett a kolozsvári egyetemen működő KEAC Sportegyesülettel, mégis lényegében új egyesületnek kell tekintenünk azt sporttörténeti szempontból. A szigorúan társadalmi vezetésű amatőr alapokon nyugvó sportegyesület, főleg a főiskolai sport területén jelentős eredményeket ért el; labdarúgó csapata, illetve annak egyes kiemelkedő képességű játékosai nemzetközi elismeréshez is jutottak. A labdarúgás mellett egyéb szakosztályok is területileg, sőt országosan számbavehető hatékonysággal működtek, mint az atléták, birkózók, asztaliteniszezők, úszók, vízilabdázók stb.

A felszabadulást megelőző időszakra *a lelkes sportszellem a kitűnő közösségi élet, az adottságokhoz képest jó eredmények, a város sportközönsége részéről érvényesülő népszerűség és megbecsülés volt a jellemző.* A háborús események sajnálatosan hatottak a sportkör szellemére és tevékenységére is, de ez szerencsére igen rövid életűnek bizonyult. A felszabadulással az egyetemi sportéletnek és ennek megfelelően a szegedi egyetemi sportéletnek is új szakasza kezdődött meg. Nem tagadtuk soha, s nem tagadjuk ma sem a közösséget, a folyamatosságot a felszabadulás előtti sportkörrel. Kétségtelen azonban, hogy *az 1945-tel kezdődő második negyedszázad az egyesület életében, jellegében különbözött az első 25 évben kialakult struktúrától.* Nem kell különösen magyarázni a szocialista sportpolitika célkitűzéseit, az ebből eredő következményeket és követelményeket, amelyek természetesen a mi sportegyesületünkre is vonatkoznak. Ugyanakkor a sportnak az a korábban elképzelhetetlen mértékű anyagi és társadalmi támogatása objektíve teremti meg a lehetőséget az egyesületi sporttevékenység szakmai és tegyük hozzá, mint legalább ennyire fontos célkitűzést, az emberi közösségi nevelés hatékonyságának biztosítására. Talán önteltség nélkül mondhatjuk, hogy *a szakmai és a nevelési célkitűzések realizálása szempontjából egyaránt voltak és vannak jól érzékelhető eredményeink.* S ezeket az eredményeket természetesen nem szabad egy-egy bármennyire is fontos és népszerű sportág időközönkénti viszonylagos sikertelensége miatt elfelednünk.

Nagy dolognak tartjuk, hogy *egyetemünk 13 szakosztálya ezres nagyságrendű sportolói gárdával, önálló létesítményekkel, nemzetközi és országos hírű sportolókkal, kitűnő szakemberekkel* s nem utolsósorban — az Olajiparral történt rendkívül kedvezőnek bizonyult fúzió óta — *szilárd anyagi bázissal rendelkezik.* Ugyanúgy elmondhatjuk, hogy *sportolóink túlnyomó többségének sporterkölcse és emberi magatartása kifogástalan.* A közösségi szellem a szakosztályokban általában jó, s *a társadalmi aktívák az elődökhöz hasonló lelkesedéssel, ügyszeretettel végzik tevékenységüket* napjainkban is. *Mindez igen biztató a jövőre szólóan,* biztató arra vonatkozóan, hogy a szocialista sportpolitika alapvető célkitűzéseit, *a minőségi sport színvonalának emelését és ugyanakkor a tömegsport bázisának szélesítését eredményesen tudjuk megvalósítani. Erre teszünk ígéretet most, az 50 éves jubileum alkalmából,* erre koncentráljuk erőnket, mert úgy véljük, ezzel leszünk méltó folytatói az 50 éves évfordulóját ünneplő sportegyesületünknek.

Ehhez kérjük a bázisszerveink, az egyetemek és az olajipar támogatását, az országos, megyei és városi párt- és társadalmi szervek, állami- és sportvezetés támogatását, egyesületünk tagságának, aktíváinak közreműködését, nem utolsósorban az általunk oly nagyra becsült régi vezetőknek és sportolóknak az együttérzését. Biztosak vagyunk, hogy következő jubileumunkon a sportegyesület további fejlődéséről, a jelenlegit is meghaladó sikereiről lesz alkalom beszámolni. Ennek reményében köszöntjük az 50 éves szegedi Egyetemi és Olajipari Sportklubot.

DR. KEMENES BÉLA
a SZEOL elnökhelyettese

Festi a labdát?

„Festi a labdát! Csalja a focit! Nem érdekli már a labdarúgás. Megelégedett, révbe futott ember". Vélemények, mi több, vádaskodások hangzanak a város széltében, hosszában. Az utóbbi hetekben valóban nem játszott valami jól *Bánfalvi Sándor.* De azt azért mégsem gondolnám, hogy „focicsaló" lenne a SZEOL NB I felé haladó labdarúgó csapatának játékosa.

— Nem vagyok elégedett, nincs okom rá — fakadt ki beszélgetésünkkor elkeseredetten a szőke középpályás. — Szeretek játszani. Tudom és nem felejtem el, mi mindent köszönhetek a labdarúgásnak.

Máris az „örök téma" kellős közepébe vágtunk, bár a focinak csak másodlagos szerepet szántam.

— Egyedül Ági tudja, mennyire letör egy-egy rosszabb játék. Szigorúbb vagyok magamhoz, mint kritikusaim, bírálóim.

— Csak én látom — mondja a felesége —, amint órákon át töpreng, vívódik, ha rosszabbul játszott. Nem igaz, hogy Sanyi nem akar focizni, vagy mindegy neki, mi történik a pályán. De kit is érdekel ez?

Például engem, és talán másokat. Gondjaik, bajaik nekik is lehetnek, sportoló egyetemistáknak.

Hirtelen elhallgattak, mintha megbánták volna a gyors kitárulkozást. Csönd telepedett a szobára, melyben hatalmas pálma az ablak előtt, a sarokban íróasztal, mellette szekrénysor, a polcokon könyvek. Tankönyvek, atlaszok, regények. Mindketten nappali tagozatos hallgatók.

Schmlzl Ágnes, a feleség másodéves főiskolás, földrajz-testnevelés szakos. A főiskola tornászcsapatának egyik fő erőssége.

— Komlón kezdtem tornázni kilenc éve — vall kedvenc sportjáról. Úgy éreztem, ehhez van a legtöbb adottságom. Miután Szegedre kerültem, egy évet kihagytam, majd a SZEOL-ban folytattam. Tavaly felvettek a főiskolára, azóta ott tornázom.

— *Sokat kell tanulni, edzeni. Nem nehéz a kettőt összeegyeztetni?*

— Nehéz, de nem megoldhatatlan — kapcsolódik beszélgetésünkbe Sanyi. — Legalábbis idáig sikeresen vettük az akadályokat, mindketten *jó rendűek* vagyunk. Az egyetemen megértőek a tanárok. Azzal is segítenek, hogy más csoportokkal mehetek szemináriumokra, ha az enyém edzésnapokon van.

— Tantárgyaink lényegében különböznek — veszi vissza a szót Ági —, mégis tudunk segíteni egymásnak. Évközben itthon „házi szemináriumokat" tartunk.

— *Hogyan tudod vizsgáidat letenni, hiszen többnyire egybeesik az alapozással?*

— Természetesen fokozottabban készülök évközben is. Amiből csak lehet, már korábban, az alapozás kezdete előtt levizsgázom; a nagy fizikai megterhelés mellett sokkal nehezebb koncentrálni. Egy-egy regény olvasása felold, de ilyenkor tanulni képtelen vagyok.

— *Szórakozásra jut idő?*

— Kevés, de igyekszünk ésszerűen kihasználni minden alkalmat. Legtöbbször a tévét nézzük, és sokat olvasunk. Van olyan nap, hogy reggel elköszönünk egymástól, és csak késő este találkozunk. Nekem rendszerint esténként vannak az edzések. Órákra, edzésekre járni, ez tölti ki napjaink többségét.

Visszakanyarodunk a labdarúgáshoz. A csapat hangulatáról, a véleményekről faggatom Sanyit.

— Egy emberként bízunk a bekerülésben — vágja rá habozás nélkül. — Fel kell jutnunk az NB I-be, s szeretnénk végre ott megkapaszkodni. Ahhoz persze erősíteni kell. A játékosok között jó a hangulat, mindenki nagyon akar. Talán, ha egy ici-picit még jobban harcolnának egymásért is a pályán? Gondolok itt arra, ha valakinek nem megy a játék. Biztatni, lelkesíteni kell ilyenkor, nem pedig korholni.

— *Elhiszem, szeretnél mindig jól játszani. Most valahogy nem megy. Miért?*

— Ki tudja? Pedig nagyon akarok. Pályafutásom alatt csak egyszer voltam ehhez hasonló hullámvölgyben. Közvetlenül Szegedre kerülésem előtt. Akkor edzőm Lantos Mihály és a vezetők is mellém álltak, szeretettel, megértéssel segítettek át a nehéz buktatón. Mindenkinek van rossz periódusa. Úgy látszik, most estem bele, s ezt sokan félreértik, félremagyarázzák. Ez fáj. Sajnos, bizonytalanná váltam, nem tudom hová tenni magam. Ez a legrosszabb. Szeretném megjegyezni, bármily furcsán is hangzik, én örülök a legjobban, Varga Gyuszi sikerének. Végre megtalálta önmagát. Kész vagyok a nemes értelemben vett vetélkedésre, rivalizálásra, mert ez nekem is, a csapatnak is hasznára válik. Bizonyítani akarok, nem szavakkal, de tettekkel a pályán!

Házaspár, akik nap mint nap bizonyítják, jól megfér egymás mellett a tanulás és a sport. Persze az ő életük sem mentes a problémáktól. Élvonalban sportolni, jól tanulni, sohasem tartozott a könnyű feladatok közé. Kívánjuk, továbbra is sikerrel vegyék az akadályokat, és Sanyi minél előbb, régi napjaira emlékeztető, jó játékkal lepje meg a szurkolókat — akik változatlanul bíznak benne.

GYÜRKI ERNŐ

Lesz-e folytatás?

Győztes: JATE I.

Fellendülőben van az egyetemek közötti sportélet — állapíthatjuk meg, ha arra gondolunk, hogy az elmúlt, alig két hónap alatt máris két rangos versengésre került sor.

Az indulás itt Szegeden történt a JATE által rendezett jubileumi sportrendezvényekkel. Mint ismeretes, a győztesnek járó emlékserleget mindkét sportágban a JATE válogatottja kapta.

Október 30-án és 31-én a debreceni egyetemisták látták vendégül hét egyetem illetve főiskola kispályás labdarúgó csapatait.

Az idén kiírt „Hatvani István" emlékversenyen a rendező KLTE csapatai mellett a Miskolci Műszaki Egyetem, a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola, az ELTE, a Debreceni Felsőfokú Építőgépészeti Technikum, az Orvosegyetem, az Agrártudományi Egyetem, valamint a JATE vett részt.

Az irányított sorsolással három csoportra osztott, rangos mezőny 30-án lépett pályára. 31-én a csoportelsők körmérkőzéssel döntötték el egymás között az első helyezés sorsát.

Egyetemünk két csapata közül a JATE I. néven szereplő, TTK-s hallgatókkal megerősített elsőéves jogászegyüttes nagy fölénnyel, megérdemelten került a döntőbe. Második csapatunk ugyan nem jutott a legjobb három csapat közé, de a játékosok eldicsekedhetnek azzal, hogy ők ütötték el a döntőbe jutástól a KLTE bajnokjelöltnek kikiáltott első csapatát. Még a szombaton este rendezett DOTE gólyabál sem tudta megakadályozni, hogy összeszokott és nagyon jól játszó első csapatunk a nyíregyháziakkal 0:0-át játsszon, a DOTE csapatát pedig 3:0 arányban legyőzze. Mivel a nyíregyháziak a debreceni orvosok ellen 2:0-ás győzelmet értek el, így *csapatunk gólkülönbséggel került az első helyre, s hozta el idén a „Hatvani István" vándorserleget.*

Lesz-e folytatás?

Reméljük, hogy az idén indult eddigi szép sorozatnak lesz folytatása is. Folytatása egyrészt az egyetemek között rendezett sportvetélkedőknek, más-

részt pedig játékosaink eddigi szép győzelmi sorozatának. Természetesen ahhoz, hogy ezeket a versenyeket folytatni lehessen, KISZ bizottságunk igyekezete és anyagi ereje nem elegendő. Szükségünk lesz az egyetem állami vezetésének a támogatására is. Most, a jubileumi rendezvények keretén belül lezajlott bajnokságra — természeténél fogva — minden támogatást megkaptunk. Reméljük, hogy a jó indulás után a továbbiakban a többi egyetemhez hasonlóan mi is több támogatást kapunk állami vezetésünktől az ilyen jellegű versenyek rendezésére!

Nagy szükség lenne erre, hiszen a különböző egyetemek sportvezetőinek itt Szegeden tartott megbeszélésén mindannyiunk hangoztatta, hogy szükséges ilyen jellegű versenyeket rendezni, mert a mind erősebben jelentkező igény és lelkesedés nemcsak lehetővé, de szükségessé is teszi ezt.

Másrészről pedig az eddigiek alapján kézzelfoghatóan is bebizonyosodott, hogy egyetemünkön nemcsak lelkes, de küzdeni és győzni tudó, képzett játékosok vannak.

Az a légkör, amiben mindkét verseny lezajlott, nyilvánvalóvá tette, hogy ezek a találkozók nemcsak sportesemények, hanem egyúttal az egyetemek közötti kapcsolat egyik — s nem is lebecsülendő — láncszeme.

HORVÁTH ANTAL

Mesélik...

Az ambulancián jelentkezik egy beteg. Adatfelvétel után megkérdezi az orvos:

— Mi baja?

— Rosszul léptem.

— Mutassa a lábát!

— De, doktor úr, nem az fáj a hibás lépés óta, hanem a fejem! Az orvos egy pillanatig meditál, majd maga elé dünnyögi:

— Hmm... bizonyára agyrázkódott...

— Nem — vág közbe a beteg —, sakkozó vagyok.

*

Az ideggyógyásznál:

— Doktor úr, már halálra idegesít, hogy úgy érzem, mindig követnek — panaszolja a beteg.

— Ebben az urbanizációs világban sokan vannak így — nyugtatja az orvos. Próbáljon sokat sétálni egyedül.

— Azt sajnos nem tehetem — tiltakozik a páciens.

— Miért?

— Idegenvezető vagyok...

*

A szemklinikán idős bácsi panaszolja, hogy rosszul lát. Az orvos egy tábla elé ülteti és egymás után próbálgatja a bácsi szeme előtt az üvegeket, kéri, olvassa a betűket. A kísérletezés már-már kezd eredménnyel járni, amikor az orvost kihívják a vizsgálóból. Néhány perc múlva visszatér, ismét leülteti a bácsikát egy tábla elé és tovább próbálgatja az üvegeket. A páciens azonban mostmár semmiféle üvegen keresztül sem tudja leolvasni a tábláról a betűket. Az orvos türelmét vesztve biztatgatni kezdi:

— Bácsikám, olvassa már!

— Nem tudom, doktor úr.

— Nem létezik, mielőtt kimentem, már majdnem minden betűt rendesen tudott olvasni!

— Ja, az más volt — mondja a bácsi.

— Dehát miért?

— Mer' azon a másik táblán nagybetűk voltak!

— ???

— Tudja, doktor úr, azokat tanultam valamikor az iskolában, ezen a másik táblán meg kisbetűk vannak, én azokat sose tanultam olvasni...

— szabó —

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Felelős szerkesztő: Fenákel Judit. Szerkesztőség: Szeged, Dugonics tér 12 Telefon: 15-198. Kiadásért felel: Kovács László, a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 13-562. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára: 1 forint. Előfizetés egy évre 17 forint.
Szegedi Nyomda